

Poročilo o izvajanju Periodičnega načrta za izvajanje Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015 – 2020 za leti 2016 in 2017

Kazalo

Uvod

1. Enaka ekonomska neodvisnost	4
I. Zmanjšanje razlik v stopnji zaposlenosti žensk in moških	4
II. Zmanjšanje vertikalne in horizontalne segregacije	7
III. Boj proti diskriminaciji zaradi spola pri delu	8
2. Usklajevanje poklicnega in zasebnega oziroma družinskega življenja	9
I. Lažje usklajevanje poklicnega in zasebnega oziroma družinskega življenja	9
II. Enakovrednejša porazdelitev starševskih obveznosti med partnerjema	10
III. Enakovrednejša porazdelitev gospodinjskega in skrbstvenega dela	12
3. Družba znanja brez spolnih stereotipov	16
I. Zmanjšanje neenakosti, preseganje stereotipnih družbenih vlog v vzgoji, izobraževanju in športu ter zmanjšanje segregacije zaradi spola v vzgojno-izobraževalnih programih na srednješolski in visokošolski stopnji ter pri različnih šolskih in obšolskih dejavnostih	16
II. Zmanjšanje neenakosti med ženskami in moškimi v znanosti	18
III. Boljša opremljenost s podatki, analizami in raziskavami o enakosti spolov	22
IV. Odpravljanje stereotipne podobe spolov in spodbujanje enakih možnosti žensk in moških v kulturi in medijih	26
V. Spolno občutljiva raba jezika	30
4. Socialna vključenost	32
I. Zmanjšanje neenakosti med spoloma glede izpostavljenosti tveganju revščine	32
5. Zdravje žensk in moških	35
I. Varovanje in krepitev zdravja žensk in moških	35
6. Uravnotežena zastopanost žensk in moških na položajih odločanja	43
I. Uravnotežena zastopanost žensk in moških na položajih odločanja v politiki	43
II. Uravnotežena zastopanost žensk in moških na položajih odločanja v gospodarstvu	44
III. Uravnotežena zastopanost žensk in moških v vladnih telesih, strokovnih svetih in osebah javnega prava	46
7. Nasilje nad ženskami	47
I. Ničelna strpnost do nasilja nad ženskami	47
8. Enakost spolov v zunanji politiki in mednarodnem razvojnem sodelovanju	53
I. Vključevanje enakosti spolov v zunanjepolitične pobude	53
II. Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	57
III. Ohranjanje in izgradnja miru	61

UVOD

Periodični načrti imajo neposredno pravno podlago v Zakonu o enakih možnostih žensk in moških. Zakon v 16. členu določa strukturo periodičnih načrtov, način priprave in poročanja.

Periodični načrt je izvedbeni akt *Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020* (ReNPEMŽM), s katerim se za dveletno obdobje določijo prednostne naloge in aktivnosti za uresničevanje ciljev na posameznih področjih nacionalnega programa. Periodični načrt natančneje opredeli potrebna sredstva za izvedbo nalog in aktivnosti, rok ter način izvedbe posameznih aktivnosti. Način izvedbe pomeni, da se določijo nosilci oziroma izvajalci aktivnosti ter opredelijo pričakovani dosežki in spremembe na posameznih področjih.

Izvajanje nacionalnega programa se spremlja na podlagi izvedenih nalog in aktivnosti, določenih v periodičnih načrtih. Ministrstva in vladne službe o izvajanju dejavnosti, ki so v njihovi pristojnosti, poročajo Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Na tej podlagi ministrstvo, pristojno za enake možnosti, pripravi poročilo o izvedenih ukrepih in aktivnostih. Vlada Republike Slovenije o izvajanju nacionalnega programa vsaki dve leti poroča Državnemu zboru RS.

Pričujoče poročilo je prvo poročilo o izvajanju *Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015–2020*.

1. ENAKA EKONOMSKA NEODVISNOST

I. ZMANJŠANJE RAZLIK V STOPNJI ZAPOSLENOSTI ŽENSK IN MOŠKIH

Cilj 1:

Povečanje stopnje zaposlenosti žensk, zlasti mladih žensk s terciarno izobrazbo in drugih ranljivih oziroma zapostavljenih skupin žensk

UKREPA:

- **spodbujanje zaposlovanja žensk v okviru aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju: APZ) in drugih programov ob upoštevanju njihovega položaja na trgu dela**
- **spodbujanje ženskega podjetništva**

AKTIVNOST:

Spodbujanje ženskega podjetništva

Poročilo o izvedbi

Rezultat: program spodbujanja ženskega podjetništva se je začel izvajati leta 2016. V letu 2016 je 425 žensk končalo program podjetniškega usposabljanja in prejelo certifikat o opravljenem programu. Od vseh žensk, ki so v letu 2016 opravile program usposabljanja, se je 358 žensk dejansko samozaposlilo (84 %) in prejelo subvencijo v okviru programa. V letu 2017 se je od vseh 252 žensk, ki so pridobile certifikat o opravljenem spomladanskem sklopu usposabljanj, samozaposlilo 224 žensk, kar pomeni 88,9 % prehod v samozaposlitev. V jesenskem sklopu 2017¹ pa je 224 žensk pridobilo certifikat o opravljenem programu podjetniškega usposabljanja. Te kandidatke se lahko samozaposlijo v 90 dneh od izdaje certifikata.

Izvedba: v letu 2016 se je v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo ter Javno agencijo RS za spodbujanje podjetništva, internacionalizacije, tujih investicij in tehnologije (v nadaljevanju SPIRIT Slovenija) začel izvajati »pilotni« program aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju APZ), ki je bil namenjen spodbujanju ženskega podjetništva. Za učinkovito pripravo in izvedbo pilotnega programa je bilo treba združiti znanje, izkušnje in sredstva s področja izvajanja APZ in podjetništva.

Program je sestavljen iz dveh delov: podjetniško usposabljanje organizira javna agencija SPIRIT Slovenija, financira pa Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, sredstva za subvencije pa zagotavlja Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, izplača jih Zavod RS za zaposlovanje.

V program se lahko vključijo ženske iz vse Slovenije, ki so najmanj tri mesece prijavljene kot brezposelne in imajo najmanj višjo strokovno izobrazbo (VI. raven ali več). Namen podjetniškega usposabljanja v trajanju 100 ur je pripraviti in opremiti podjetnice začetnice s potrebnimi znanji, informacijami in kontakti za novo podjetniško pot in jih seznaniti z vsemi ukrepi in spodbudami, ki jih ponujata država in poslovno okolje na področju podjetništva. Obenem lahko vključene ženske s podjetniškim usposabljanjem preverijo, ali je podjetniška zamisel tudi njihova poslovna priložnost. Za brezposelne ženske je usposabljanje za podjetništvo brezplačno, v času usposabljanja od Zavoda RS

¹ Podatki za leto 2017 še niso dokončni, saj je še vedno odprt 90-dnevni rok za samozaposlitev od prejema certifikata iz jesenskega sklopa podjetniškega usposabljanja.

za zaposlovanje prejemajo dodatek za prevoz in dodatek za aktivnost. Usposabljanje poteka v dveh terminih, spomladanskem in jesenskem.

Po končanem podjetniškem usposabljanju vključene osebe prejmejo certifikat, na podlagi katerega lahko od Zavoda RS za zaposlovanje pridobijo subvencijo v višini 5.000 EUR. Cilj programa je, da ženske uresničijo svojo poslovno idejo in samozaposlitev ohranijo najmanj dve leti.

Prispevek k doseganju cilja: po opravljenem programu se je v letih 2016 in 2017 samozaposlilo 582 žensk.

Nosilec:

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, izvajalec Zavod RS za zaposlovanje

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-16-0009	3595	Spodbude delodajalcem za odpiranje novih delovnih mest in zaposlovanje težje zaposljivih oseb	MDDSZ	960.000,00 EUR	1.990.537,13 EUR

UKREP:

- priprava analiz in po potrebi oblikovanje programov za spodbujanje zaposlovanja mladih žensk, zlasti s terciarno izobrazbo, v okviru APZ in drugih programov

AKTIVNOST:

Analiza o dostopnosti trga dela in zaposlovanju žensk, zlasti mladih s terciarno izobrazbo

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedena analiza *Dostopnost trga dela za ženske in moške*.

Izvedba: s kombinacijo različnih metod raziskovanja je bila izvedena analiza stanja dostopnosti trga dela za ženske in moške v Sloveniji. Pokazala je, da glede na kazalnike položaja žensk in moških na trgu delovne sile (horizontalna segregacija, vertikalna segregacija, razlike v plačah, večja vključenost žensk v starševanje in drugo skrbstveno delo ter gospodinjske obveznosti, različne delovne razmere delavk in delavcev) razlike med spoloma še vedno obstajajo. Zato se je treba še naprej prizadevati za povečanje stopnje zaposlenosti žensk, pri tem pa je treba posebno pozornost nameniti različnim starostnim skupinam, saj se starost kaže kot pomembna osebna značilnost. Analiza je pokazala, da se je dosedanja posebna skrb za zaposlovanje mlajših visoko izobraženih žensk obrestovala. Kot ranljivejše je analiza pokazala pripadniki in pripadnice najstarejše delovno aktivne populacije. Razlika med spoloma obstaja glede kakovosti zaposlovanja in delovnih razmer. Kljub relativno majhni vrzeli v plačah, ko primerjamo povprečno plačo žensk in moških na državni ravni, je zaznati razlike med spoloma tako v opaženih spremembah pri plačah kakor tudi v dinamiki in okoliščinah oblikovanja plač žensk in moških. Del problematike je povezan z umeščenostjo žensk in moških v različna organizacijska/sektorska okolja

(za katera so značilni različni načini oblikovanja plač), del pa z individualnimi strategijami moških in žensk (večja pripravljenost moških za pogajanje pri plačah).

Prispevek k doseganju cilja: analiza, ki je ugotovila stanje dostopnosti trga dela za ženske in moške v Sloveniji, bo v pomoč pri oblikovanju ukrepov za spodbujanje zaposlovanja žensk.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-16-010063	160123	Promocija enakih možnosti žensk in moških	MDDSZ	18.500 EUR	/

Analiza o dostopnosti trga dela in zaposlovanju žensk, zlasti mladih s terciarno izobrazbo

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedena analiza *Terciarno izobražene brezposelne ženske*.

Izvedba: Zavod RS za zaposlovanje je pripravil analizo *Terciarno izobražene brezposelne ženske* (marec 2017), ki je bila podlaga oziroma izhodišče za nadaljevanje programa Spodbujanje ženskega podjetništva.

Število terciarno izobraženih brezposelnih oseb se je v zadnjem desetletju močno povečalo, in sicer zaradi naraščajočega števila delovno aktivnega prebivalstva s terciarno ravniyo izobrazbe in pomanjkanja delovnih mest za osebe s takšno izobrazbo.

Konec leta 2008, ko se je začela gospodarska kriza, je bilo brezposelnih oseb s terciarno izobrazbo 6.435 oziroma 9,7 % izmed vseh brezposelnih, v februarju 2017 pa je njihov delež narasel že na 17,1 % med vsemi brezposelnimi (oz. 17.374 brezposelnih oseb s terciarno izobrazbo). Med registriranimi brezposelnimi osebami s terciarno izobrazbo prevladujejo ženske. Njihov delež se vseskozi giblje nad 60 % in se v letih od 2007 naprej ni bistveno spreminjal. Najnižji delež žensk med terciarno izobraženimi je bil sicer v letih od 2008 do 2010, kar lahko pripišemo dejstvu, da se je zaradi gospodarske krize odpuščalo pretežno v dejavnostih, kjer je večina zaposlenih moških, čeprav je to sicer bolj vidno med brezposelnimi z nižjimi ravnmi izobrazbe. Med brezposelnimi ženskami s terciarno izobrazbo so prevladovalе osebe v starostnem razredu od 30 do 49 let (februarja 2017 56,9 %). Število žensk s terciarno izobrazbo v starosti do 29 let se je v zadnjih dveh letih nekoliko znižalo (december 2015: 4.098, 2016: 3.416, 2017: 3.255).

Prispevek k doseganju cilja: na podlagi pripravljene analize oziroma pregleda stanja na trgu dela je bilo odločeno, da z izvajanjem programa Spodbujanje ženskega podjetništva nadaljujemo tudi v letu 2017, vendar se v program lahko vključujejo ženske s terciarno izobrazbo brez starostnih omejitev.

Nosilec: Zavod RS za zaposlovanje

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo Zavoda RS za zaposlovanje

UKREP:

- spodbujanje ženskega podjetništva

AKTIVNOST:

Promocijske aktivnosti za spodbujanje ženskega podjetništva

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedena so bila usposabljanja za ženske potencialne podjetnice (izvedba 100-urnega usposabljanja na petih lokacijah po Sloveniji, in sicer dve izvedbi v letu 2016 in dve izvedbi v letu 2017). Leta 2016 je 425 potencialnih podjetnic prejelo certifikat o uspešno opravljenem podjetniškem usposabljanju, leta 2017 pa 495 potencialnih podjetnic. V podporo in z namenom promocije spodbujanja ženskega podjetništva sta bila v letih 2016 in 2017 organizirana po dva promocijska dogodka. Udeleženke usposabljanja so imele tudi možnost predstavitve svojega podjetja na stojnici na mednarodnem obrtnem sejmu (MOS) v letih 2016 in 2017. Izdana sta bila tudi kataloga *Slovenske podjetnice začetnice* (en katalog za podjetnice začetnice v letu 2016 in en katalog za podjetnice začetnice v letu 2017).

Izvedba: Javna agencija SPIRIT Slovenija je vsako leto pripravila dve izvedbi sklopov podjetniških usposabljanj za brezposelne ženske s terciarno izobrazbo, ki so se odločile, da začnejo samostojno podjetniško pot. Gre za dopolnilni ukrep z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, saj lahko potencialne podjetnice, ki uspešno končajo usposabljanje, pridobijo subvencijo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti za samozaposlitev. Podprli smo tudi promocijske dogodke za spodbujanje ženskega podjetništva, namenjene povezovanju, mreženju in predstavitvi njihovih novoustanovljenih podjetij. Vsako leto smo izdali katalog *Slovenske podjetnice začetnice*, v katerem so predstavljene poslovne ideje in rešitve podjetnic in ki se uporablja za njihovo promocijo.

Prispevek k doseganju cilja: aktivnost prispeva k večji vključenosti žensk v podjetniško aktivnost in pomeni dodano vrednost k subvenciji za samozaposlitev, ki jo dodeli Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. S pomočjo usposabljanja ženske, ki se odločijo za podjetniško pot, pridobijo ključna znanja in informacije, ki jih potrebujejo za uspešno delovanje za novo podjetniško pot in s tem daje veliko dodano vrednost k subvenciji za samozaposlitev s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Nosilec: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2130-14-0001 in 2130-17-0003	172410	Razvoj podpornega okolja za malo gospodarstvo	MGRT	99.526,55 EUR	119.323,36 EUR

II. ZMANJŠANJE VERTIKALNE IN HORIZONTALNE SEGREGACIJE

Cilj 1:

Povečanje deleža žensk in moških v poklicih in dejavnostih, kjer so manjšinsko zastopani

UKREP:

- dejavnosti za odpravo spolnih stereotipov pri odločanju za poklic ter izvajanje projektov in programov za spodbujanje žensk in moških k izbiri netradicionalnih poklicev in zaposlovanju, še posebej v perspektivnih panogah

AKTIVNOSTI:

1. Svetovanje pri odločanju za poklic

2. Stalno strokovno izpopolnjevanje svetovalnih delavk in delavcev

Poročilo o izvedbi

Rezultat: svetovanje pri odločanju za poklic.

Izvedba: pri odločanju za poklic se učenke, učenci, dijaki in dijakinje posvetujejo s šolsko svetovalno službo, ki jih opozori tudi na vidik spola pri izbiri poklica. Usmeritev in izbira poklica sta odvisni od interesa, želje in zmožnosti posameznice ali posameznika.

Prispevek k doseganju cilja: lažje odločanje za izbiro poklica s strokovno pomočjo šolske svetovalne službe.

Nosilci: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, vrtci

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva in šolskih svetovalnih služb

III. BOJ PROTI DISKRIMINACIJI ZARADI SPOLA PRI DELU

Cilj 1:

Boljše informiranje o pravicah in nadzor nad izvajanjem določb o prepovedi diskriminacije pri zaposlovanju in delu ter o prepovedi spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu

UKREP:

- dejavnosti za boljše informiranje in ozaveščanje o pravicah, ki se nanašajo na prepoved diskriminacije, spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem mestu

AKTIVNOST (dodatna):

Posvet »Uresničevanje ničelne tolerance pri varovanju dostojanstva na delovnem mestu«

Poročilo o izvedbi

Rezultat: večja ozaveščenost zaposlenih o politikah spodbujanja enakosti spolov in preprečevanju ravnanj, ki bi lahko pomenila diskriminacijo zaradi spola.

Izvedba: posvet je bil organiziran v novembru 2017 v organizaciji Posvetovalnega telesa za integracijo načela enakosti spolov pri Ministrstvu za notranje zadeve z organoma v sestavi za zaposlene na ministrstvu, Inšpektoratu Republike Slovenije za notranje zadeve in Policiji. Posvet je potekal v prostorih Policijske akademije v Tacnu.

Zunanji in notranji strokovnjaki in strokovnjakinje so na posvetu predstavili nekatere izkušnje, prakse, aktualne teme in različne načine za zagotavljanje uresničevanja varovanja dostojanstva na delovnem mestu ter delovnega okolja brez spolnega nadlegovanja, drugega nadlegovanja in trpinčenja na delovnem mestu. Vsebine so zaposlenim v pomoč pri vsakdanjem delu ter zagotavljanju varnega in

zdravega delovnega okolja brez nezaželenih ravnanj. Na posvet so bili vabljeni zunanji izvajalci in izvajalke s svojimi prispevki, in sicer z Vrhovnega državnega tožilstva, Društva SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja in Višjega delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani.

Na posvet so bili poleg vodstva Ministrstva za notranje zadeve, Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve in vodstva Policije vabljeni tudi drugi vodstveni delavci in delavke, kadroviki in kadrovice ter člani in članice Posvetovalnega telesa za integracijo načela enakosti spolov pri ministrstvu z organoma v sestavi in ostali. Posveta se je udeležilo več kakor 130 udeležencev in udeleženek.

Prispevek k doseganju cilja: s tovrstnim ozaveščanjem zaposlenih prispevamo k uresničevanju ničelne tolerance pri preprečevanju neželjenih ravnanj na delovnem mestu ter k izvajanju ukrepov za nudenje informacij in pomoči domnevnim žrtvam.

Nosilca: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva in Policije

2. USKLAJEVANJE POKLICNEGA IN ZASEBNEGA OZIROMA DRUŽINSKEGA ŽIVLJENJA

I. LAŽJE USKLAJEVANJE POKLICNEGA IN ZASEBNEGA OZIROMA DRUŽINSKEGA ŽIVLJENJA

Cilj 1:

Povečanje družbene odgovornosti in podpornih storitev za zagotavljanje usklajevanja poklicnega in družinskega življenja

UKREP:

- vzpostavitev in okrepitev podpornih storitev (občasno varstvo otrok, počitniško varstvo, dejavno preživljanje prostega časa družin, informacijska točka za družine, gospodinjska pomoč, hrana v službah in šolah itd.) za zagotavljanje usklajevanja poklicnega in družinskega življenja s posebno občutljivostjo in pozornostjo do enostarševskih družin

AKTIVNOSTI:

1. Izvajanje občasnega varovanja otrok na domu in počitniškega varstva

2. Pregled izvedenih zakonskih možnosti, priprava dopolnitev

Poročilo o izvedbi

Rezultat: občasno varstvo otrok na domu in počitniško varstvo kot obliki podpornih storitev za lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja.

Izvedba: Občasno varstvo otrok poteka v skladu s Pravilnikom o pogojih za občasno varovanje otrok na domu (Uradni list RS, št. 41/97) in ga lahko opravljajo vzgojiteljice in vzgojitelji, njihovi pomočniki in pomočnice, svetovalni delavci in delavke vrtca ter zunanji sodelavci in sodelavke. Možnost izvajanja občasnega varovanja otrok na domu navede vrtec v svoji publikaciji. Počitniško varstvo izvajajo različne organizacije, ki se ukvarjajo z otroki, npr. Zveza prijateljev mladine Slovenije, Pionirski dom itd., pa tudi občine, npr. Mestna občina Ljubljana, in zasebni izvajalci. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pregleda izvajanje z vidika te tematike v vrtcih ter po potrebi pripravi in uveljavi spremembe.

Prispevek k doseganju cilja: občasno varstvo otrok prispeva k zagotavljanju lažjega usklajevanja poklicnega in družinskega življenja.

Nosilci: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, šolske svetovalne službe

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva in vrtcev

II. ENAKOVREDNEJŠA PORAZDELITEV STARŠEVSKIH OBVEZNOSTI MED PARTNERJEMA

Cilj 1:

Povečanje deleža očetov, ki izrabijo starševski dopust, dopust za nego bolnih družinskih članov in članic ter delo s krajšim delovnim časom zaradi starševstva

UKREP:

- **promocijske dejavnosti za spodbujanje dejavnega očetovstva**

AKTIVNOST:

Kampanja ozaveščanja, s katero želimo spodbuditi starše, zlasti očete, k enakovrednejši porazdelitvi starševskih obveznosti

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedena kampanja za spodbujanje očetov k še dejavnejši skrbi za otroke, v okviru katere je bilo razdeljenih 8.500 majic in več kot 10.000 letakov, 50.000 informativnih zloženkov ter 50.000 razglednic o aktivnem očetovstvu.

Izvedba: kampanja, ki je potekala v desetih največjih slovenskih krajih (Ljubljana, Maribor, Kranj, Celje, Ptuj, Kamnik, Velenje, Koper, Novo mesto, Trbovlje), je očete spodbujala k še dejavnejši skrbi za otroke, dejavnemu preživljanju časa z otroki in opozarjala na pozitivne učinke dejavnega očetovstva. V kampanji so bile uporabljene promocijske majice z napisom *Aktivirani očka!*, razglednice in informativni letaki o pravici do delitve starševskega dopusta. Slednji so informirali o spremembah zakonodaje na področju starševskega varstva ter spodbujali k enakovrednejši izrabi dopusta za nego in varstvo otroka obeh staršev. Zloženke in razglednice so bile poslone vsem zdravstvenim domovom, ki izvajajo šole za starše, ter Zbornici zdravstvene in babiške nege Slovenije - sekciji babic.

Prispevek k doseganju cilja: kampanja je spodbujala k dejavnejšemu očetovstvu in enakovrednejši porazdelitvi starševskih obveznosti med oba starša.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

Cilj 2:

Spodbujanje enakovrednejše vloge obeh staršev po razvezi

UKREP:

- dejavnosti za ozaveščanje in informiranje o zaupanju otrok v varstvo in vzgojo ob razvezah, stikih z otroki ob razvezah ter pravicah in postopkih v zvezi s preživninami

AKTIVNOST:

Analiza o dodelitvi otrok v varstvo in vzgojo otrok ob razvezah, stikih z otroki in ekonomskem položaju žensk in otrok po razvezi

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedena analiza

Izvedba: analiza, ki je temeljila na pregledu 152 primerov pravnomočno razsojenih zadev, je pokazala, da je glede vprašanj, povezanih z vzgojo in varstvom otrok po razvezi, med staršema najmanj trenj. Več nesporazumov nastane ob višini predvidene preživnine in glede stikov z otroki. V obravnavanih primerih so bili otroci ob razvezi v večini zaupani v vzgojo in varstvo materam, za kar sta se starša večinoma odločila sporazumno. Tako je bilo pri sporazumnih razvezah v 66 % primerov otrok zaupan v vzgojo in varstvo materi, v 34 % primerov pa je bilo določeno skupno starševstvo. Pri tožbah za razvezo, ki so se končale s sodno poravnavo, je bilo v 80 % primerov otrok zaupan v vzgojo in varstvo materam, v 8 % očetom in 4 % se je en otrok zaupal materi, drugi pa očetu. V tožbah za razvezo, ki so se končale s sodbo, je bilo v 75 % primerov otrok zaupan materi, v 19 % očetu in v 6 % primerov drugi osebi.

Analiza je pokazala, da je povprečna dodeljena preživnina za otroka okoli 160 EUR na mesec, kar pomeni, da naj bi bili celotni stroški za otroka na mesec približno 320 EUR. Najnižja povprečna preživnina je pri sporazumnih razvezah (150 EUR), pri tožbah za razvezo, ki se končajo s sodno poravnavo, je povprečna preživnina 160 EUR in pri tožbah za razvezo, ki se končajo s sodbo, 170 EUR. Iz pregledanih primerov je razvidno, da če sodišče ugotovi, da je eden od staršev v bistveno slabšem finančnem položaju kot drugi, skuša preživninske obveznosti porazdeliti v razmerju 3 : 2 ali 3 : 1. Pri tem je treba poudariti, da je delitev stroškov za otroka oziroma določitev preživnine v razmerju 3 : 1 redka, tudi v primerih, ko je npr. razlika v finančnem stanju staršev izredno velika. Na podlagi pregledanih primerov ni mogoče ugotoviti, da prihaja v primerih razvez na podlagi sporazuma do večjih razhajanj pri delitvi premoženja. Zelo zahtevni, dolgotrajni in finančno obremenjujoči pa so postopki delitve premoženja na podlagi tožbe, kjer si zakonca ne priznavata enakih deležev. Sodišče pri ugotavljanju deleža na premoženju preverja, koliko je katera od strank v skupnem življenju prispevala k nastajanju in ohranjanju skupnega premoženja in kakšno je bilo sorazmerje pri teh vložkih. Tako so lahko, zlasti ženske, ki niso bile zaposlene ali so zaslužile bistveno manj od partnerja, pomembno prikrajšane pri delitvi skupnega premoženja. Zahtevki za plačevanje preživnine nepreskrbljenemu zakoncu so redke, večinoma jih vložijo ženske.

Prispevek k doseganju cilja: ugotovitve analize bodo v pomoč pri informiranju o pravicah in v praksi v primeru razveze zakonske zveze oziroma razpadu zunajzakonske zveze ter pri oblikovanju nadaljnjih ukrepov za spodbujanje enakovrednejše vloge staršev po razvezi.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-17-010046	160123	Promocija enakih možnosti žensk in moških	MDDSZ	/	7.700,00 EUR

III. ENAKOVREDNEJŠA PORAZDELITEV GOSPODINJSKEGA IN SKRBBSTVENEGA DELA

Cilj 1:

Odprava stereotipov o vlogah žensk in moških v družbi, družini in partnerstvu ter enakovrednejša delitev skrbstvenega in gospodinjskega dela

UKREP:

- izvajanje projektov in programov za odpravljanje stereotipov ter spreminjanje vzorcev obnašanja glede vlog žensk in moških v družini in partnerstvu ter gospodinjstvu

AKTIVNOST 1:

Medijska kampanja, namen katere je okrepiti ozaveščenost in znanje o enakosti spolov s poudarkom na uravnovešeni zastopanosti in udeležbi žensk in moških pri odločanju na gospodarskem in političnem področju ter na lažjem usklajevanju poklicnega in družinskega oziroma zasebnega življenja žensk in moških.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: medijska kampanja z naslovom *Uravnovešimo odnose moči med spoloma* je bila usmerjena v krepitev znanja in ozaveščenosti širše javnosti o prednostih zagotavljanja uravnovešene zastopanosti žensk in moških na vodilnih mestih v gospodarstvu in politiki ter o prednostih zagotavljanja ustreznih razmer za lažje usklajevanje poklicnega in družinskega oziroma zasebnega življenja žensk in moških.

Izvedba: kampanja je bila usmerjena v spreminjanje trdovratnih in zakoreninjenih prepričanj ter stereotipnih pričakovanj o tem, kaj je primernejše za kateri spol in kaj ljudi ovira pri udeležanju svojih zmoglosti. V sklopu kampanje so bili predvajani TV- in radijski oglasi, vzpostavljeno je bilo posebno spletno mesto, izvedenih več dogodkov za medije in splošno javnost ter izdelana enotna vizualna oprema za vse kanale na družbenih omrežjih, na katerih se je redno objavljalo ustrezne aktualne vsebine. Del kampanje je bila tudi spletna aplikacija Muzej stereotipov, kjer so se zbirali stereotipi o moških in ženskih vlogah v družbi. Poudarek je bil na nesprejemljivosti stereotipov v današnjem času in okolju, ki so preživeti in sodijo v muzej.

Prispevek k doseganju cilja: kampanja je prispevala k odpravi stereotipov o vlogah žensk in moških v družbi. Presegla je zastavljene cilje, saj so na družbenih medijih oglasi dosegli 866.814 uporabnikov in uporabnic, 517 ljudi pa si je v svoj predal shranilo enega od Gmailovih oglasov o razbijanju spolnih stereotipov. Z neposrednim zakupom na spletnih portalih se je video oglas prikazal še 303.622-krat.

Število sledilcev in sledilk na družbenih omrežjih Facebook in Twitter se je v času kampanje povečalo za skoraj 40 % oziroma 50 %, 48 % prejemnikov vsebin so bili moški. Na spletnem mestu je bilo zbranih in objavljenih 77 uporabnih uporabniških stereotipov, kampanja pa je z 21-ih objavami dosegla tudi medijski odziv.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-16-03985-0002	PP 130090 -	Norveški finančni mehanizem za enakost spolov - norveška sredstva	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	74.256,46 EUR	/

2611-16-03985-0002	PP 130091 -	Norveški finančni mehanizem za enakost spolov - slovenska udeležba	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	13.104,08 EUR	/
--------------------	-------------	--	---	---------------	---

AKTIVNOST 2:

Kampanja s ciljem usmerjanja pozornosti na spolne stereotipe, povezane z delitvijo skrbstvenega in gospodinjskega dela med ženskami in moškimi, še posebej na zaposlene starše, mlade moške (bodoče očete) in socialne partnerje.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedena kampanja, ki je prispevala h krepitvi znanja in ozaveščenosti o pomenu delitve skrbstvenih in gospodinjskih obveznosti med ženske in moške s poudarkom na dejavnem očetovstvu.

Izvedba: v okviru projekta *Aktivni. Vsi* (ki ga je sofinancirala EU iz sredstev Programa za pravice, enakost in državljanstvo, 2014–2020) je bila izvedena medijska kampanja za spodbujanje dejavnega očetovstva. Kampanja je bila sestavljena iz spletnega mesta s spletnim kvizom (<http://www.enakostspolov.si/>), dokumentarnega filma o vlogi očeta nekoč in danes (<https://www.youtube.com/watch?v=y2z4aVu5Ccl&t=844s>), promocijskih spotov za spodbujanje dejavnega očetovstva (<https://www.youtube.com/watch?v=8SBNTWBapuc&list=PLinIZN0Svri9kCb59kd5E-c2wbT3OjOny>), promocijskih objav in člankov, kampanje na družabnih omrežjih, vključno z dejavnostmi očetov-vzorikov, v njenem okviru pa je nastala tudi igrana lutkovna predstava Vijolašola o spolnih stereotipih, ponatisnjena je bila pravljica Rozagroza in Plavalava, ki bo med drugim -v pomoč pri obravnavanju teh vsebin v šolah in vrtcih.

Prispevek k doseganju cilja: večja ozaveščenost o spolnih stereotipih, ki vplivajo na delitev skrbstvenih in gospodinjskih obveznosti med partnerjema

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-16-0101	160147	REC – Enakost spolov 14-20 EU	MDDSZ	/	17.400,00 EUR*
2611-16-0101	160148	REC – Enakost spolov 14-20 – slovenska udeležba	MDDSZ	/	72.201,80 EUR*

*Aktivnosti končane 2017, del sredstev je bil plačan 3. 1. 2018

AKTIVNOST 3:

Izmenjava dobrih praks za promocijo dejavnega očetovstva in enakomerne porazdelitve skrbstvenega in gospodinjskega dela med ženske in moške

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedeni so bili študijski obisk in izmenjava dobrih praks, kar je prispevalo k pridobitvi novih znanj in izkušenj.

Izvedba: v okviru projekta *Aktivni. Vsi* (ki ga je sofinancirala EU iz sredstev Programa za pravice, enakost in državljanstvo, 2014–2020) so bili organizirani mednarodni konferenci in študijski obisk Islandije. Na obeh konferencah so bile predstavljene dobre prakse Združenega kraljestva, Švedske, Islandije, Finske, Avstrije, Hrvaške in Eurofoundov pregled stanja v EU. V okviru projekta je bila izvedena tudi izmenjava dobrih praks z islandskimi institucijami s področja enakosti spolov oziroma usklajevanja zasebnega in poklicnega življenja (Občina Reykjavik, Oddelek za izobraževanje in mlade, osnovna šola Grandaskóli, vrtec Gullborg, center dejavnosti Tófrasel, zdravstveni dom Seltjarnarnes, Islandska zveza za pravice žensk, dom za starejše Droplaugarstadir). Vsi trije dogodki so političnim odločevalkam in odločevalcem ter strokovnim delavkam in delavcem, akademski javnosti, organizacijam civilne družbe in drugim omogočili vpogled v prakso in izkušnje drugih držav – bodisi takšnih, ki imajo področje urejeno na visoki ravni, bodisi takšnih, ki področje šele urejajo in so jim pri tem lahko v pomoč slovenske dobre prakse.

Prispevek k doseganju cilja: večje znanje o možnih ukrepih in politikah za spodbujanje in promocijo dejavnega očetovstva ter večjo delitev gospodinjkega dela med ženskami in moškimi ter prenos dobrih tujih praks v delovanje institucij ter politike na lokalni ravni

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-16-0101	160147	REC – Enakost spolov 14-20 EU	MDDSZ	5.949,82 EUR	36.208,71 EUR
2611-16-0101	160148	REC – Enakost spolov 14-20 – slovenska udeležba	MDDSZ	704,90 EUR	1.036,68 EUR

AKTIVNOST 4:

Spodbuditi usklajen in koordiniran pristop organizacij javnega sektorja (vrtci, osnovne šole, centri za socialno delo, zdravstveni domovi) in socialnih partnerjev na ravni lokalnega okolja za dejavnejše vključevanje očetov v skrbstveno delo in za enakomernejšo porazdelitev gospodinjstskih obveznosti med ženskami in moškimi

Poročilo o izvedbi

Rezultat: vzpostavljen model celostnega in usklajenega pristopa lokalne skupnosti k bolj uravnoteženi delitvi skrbstvenega in gospodinjkega dela med ženskami in moškimi

Izvedba: v okviru projekta *Aktivni. Vsi* (ki ga je sofinancirala EU iz sredstev Programa za pravice, enakost in državljanstvo, 2014–2020) je bilo izvedenih 12 delavnic in seminarjev za strokovne delavke in delavce na področju vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja, sociale, patronažne zdravstvene nege ter predstavnice in predstavnike delodajalcev, socialnih partnerjev, nevladnih organizacij ter politične odločevalke in odločevalce. Vsebina delavnic in seminarjev je obsegala: spolne stereotipe in njihovo odpravljanje v delovanju navedenih strok, pripravo akcijskih načrtov za enakost spolov v lokalnem razvoju in občinskih proračunov, ki vključujejo vidik spola. Za ozaveščanje o spolnih stereotipih in njihovo odpravljanje so bile pripravljene smernice za različne ciljne skupine strokovne in laične javnosti.

Prispevek k doseganju cilja: ozaveščene in usposobljene strokovne delavke in delavci institucij na področju vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja, socialnega dela, patronažne in zdravstvene nege ter političnega odločanja na lokalni ravni prispevajo k spodbujanju uravnotežene delitve skrbstvenega in gospodinjskega dela med ženskami in moškimi, k spodbujanju dejavnega očetovstva ter prepoznavanju in odpravljanju spolnih stereotipov na področju, kjer delujejo.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-16-0101	160147	REC – Enakost spolov 14-20 EU	MDDSZ	328,96 EUR	11.095,78 EUR
2611-16-0101	160148	REC – Enakost spolov 14-20 – slovenska udeležba	MDDSZ	45,98 EUR	2.338.06 EUR

AKTIVNOST 5:

Ozaveščanje predšolskih in osnovnošolskih otrok o spolnih stereotipih in njihovo odpravljanje

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedba različnih dejavnosti, ki prispevajo k večji ozaveščenosti osnovnošolskih in vrtčevskih otrok o spolnih stereotipih

Izvedba: v okviru projekta *Aktivni. Vsi* (ki ga je sofinancirala EU iz sredstev Programa za pravice, enakost in državljanstvo, 2014–2020) so bile za otroke prve triade osnovne šole na podlagi pravljice Rozagroza in Plavalava ter interaktivne igre Spomin o poklicih izvedene delavnice o spolnih stereotipih in je bil organiziran »netradicionalni dan«, na katerem so poskuse ter delavnice vodile fizičarka, računalničarka in izvajalke legorobotike. Otroci zadnje triade osnovne šole so sodelovali v krožku Pro et Contra o spolnih stereotipih na področju delitve dela in vloge žensk in moških v družinskem življenju. Izvedena je bila lutkovna predstava Vijolašola, ki je namenjena predšolskim otrokom in otrokom nižjih razredov osnovne šole. Knjižnica Kamnik pa je izvedla predbralno značko, pri kateri skupine otrok pripravljajo izdelke na temo barv, kar je priložnost za pogovor o spolnih stereotipih.

Prispevek k doseganju cilja: izvedene dejavnosti prispevajo k ozaveščenosti otrok o obstoju spolnih stereotipov, njihovi škodljivosti in možnih boljših praksah na področju enakovredne delitve skrbstvenega in gospodinjskega dela med ženskami in moškimi.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-16-0101	160147	REC – Enakost spolov 14-20 EU	MDDSZ	/	10.230,54 EUR
2611-16-0101	160148	REC – Enakost	MDDSZ	/	2.089,99 EUR

		spolov 14-20 – slovenska udeležba			
--	--	---	--	--	--

AKTIVNOST 6:

Mreža centrov za družine po Sloveniji pomembno prispeva h kakovosti življenja družin in njenih članov. Država zagotavlja izvedbo določenih vsebinskih sklopov, ki jih morajo upoštevati vsi centri za družine, ki jih sofinancira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: vzpostavljena mreža centrov za družine.

Izvedba: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v okviru programov za podporo družinam sofinancira vsebine centrov za družine. Pripravilo je javne razpise za sofinanciranje vsebin centrov za družine, in sicer: javni razpis za sofinanciranje vsebin centrov za družine, javni razpis za sofinanciranje vsebin centrov za družino v letih 2015 in 2016, javni razpis za sofinanciranje vsebin centrov za družine za obdobje 1. 7. 2015–30. 6. 2016 in javni razpis za sofinanciranje vsebin centrov za družine v letih 2017–2020. Leta 2016 je bilo sofinanciranih 15 centrov za družine, leta 2017 pa 11 centrov. Centri za družine so prostor za druženje različnih generacij in za kakovostno nadgradnjo pri krepitvi socialnih vlog posameznika in posameznice ter podpora za lažje usklajevanje družinskega in poklicnega življenja in krepitev enakih možnosti žensk in moških ter prostor za izmenjavo dobrih praks in pozitivnih izkušenj. Med merila za izbiro programov v podporo družinam je bilo v poglavje *Vsebinska ustreznost* vključeno merilo prispevek k zmanjševanju neenakosti v družbi.

Prispevek k doseganju cilja: vsebine centrov za družine prispevajo k lažjemu usklajevanju poklicnega in družinskega življenja, krepitvi enakih možnosti žensk in moških, enakomernejši delitvi skrbstvenih in gospodinjstskih obveznosti moških in žensk, nudijo pa tudi informacije in znanje za kakovostno življenje družin oziroma posameznih družinskih članov in članic. Vključujejo tudi neformalno druženje, vsebine za kakovostno preživljanje prostega časa otrok in družin, občasno dnevno in počitniško varstvo otrok ter tudi vsebine za krepitev starševskih kompetenc in izboljšanje medosebnih odnosov in komunikacije v družini.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-11-0056	4071	Programi v podporo družini	MDDSZ	222.586,00 EUR	374.964,88 EUR

3. DRUŽBA ZNANJA BREZ SPOLNIH STEREOTIPOV

I. ZMANJŠANJE NEENAKOSTI, PRESEGANJE STEREOTIPNIH DRUŽBENIH VLOG V VZGOJI, IZOBRAŽEVANJU IN ŠPORTU TER ZMANJŠANJE SEGREGACIJE ZARADI SPOLA V VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH PROGRAMIH NA SREDNJEŠOLSKI IN VISOKOŠOLSKI STOPNJI TER PRI RAZLIČNIH ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTIH

Cilj 1:

Sistematična vključitev vsebin o enakosti spolov v kurikulum, učna gradiva in programe strokovnega izpopolnjevanja na področju vzgoje in izobraževanja

UKREP:

- vzpostavitev standardiziranega postopka za vključevanje vsebin o enakosti spolov v učna gradiva ter njihovo preverjanje z vidika nestereotipnega prikazovanja žensk in moških

AKTIVNOST:

Priprava strokovnih podlag za vključevanje vsebin o enakosti spolov v učna gradiva, ki jih potrdijo strokovni sveti za izobraževanje.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: opravljene so bile začetne aktivnosti za pripravo strokovnih podlag.

Izvedba: opravljeni so bili razgovori med predstavniki Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in Zavodom za šolstvo ter potencialnimi zunanjimi strokovnjaki in strokovnjakinjami.

Prispevek k doseganju cilja: opravljeni razgovori bodo v pomoč pri pripravi strokovnih podlag za vključevanje vsebin o enakosti spolov v učna gradiva.

Nosilca: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod za šolstvo

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo Zavoda za šolstvo

UKREP:

- posodabljanje učnih načrtov za osnovne šole in gimnazije ter študijskih programov z vidika enakosti spolov in opredelitev ključnih vsebin

AKTIVNOSTI:

1. Izvedba analize stanja v vzgojno-izobraževalnih zavodih

2. Spremljanje učnih načrtov

Poročilo o izvedbi

Analiziranje stanja in spremljanje učnih načrtov sta stalni nalogi javnih zavodov na področju vzgoje in izobraževanja in vzgojno-izobraževalnih ustanov. Ob potrebi po posodobitvi učnega načrta se pripravi predlog, ki ga obravnava in sprejme strokovni svet na svoji seji.

Analiza stanja je pokazala, da je pripravljen koncept razširjenega programa osnovnih šol, v katerem bodo učenkam in učencem ponudili obogatene in razširjene dejavnosti, ki bodo vključevale tudi vidik enakih možnosti spolov, hkrati z dejavnostmi kulture in tradicije, zdravja, gibanja ter dobrega fizičnega in psihičnega počutja otrok. Te dejavnosti se prepletajo in medsebojno dopolnjujejo.

Nosilci: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Šola za ravnatelje, Zavod za šolstvo, študijske skupine učiteljic in učiteljev

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva in javnih zavodov

UKREP:

- izvajanje programov in projektov, ki upoštevajo in spodbujajo enake možnosti žensk in moških v športu

AKTIVNOSTI:**Vzpostavitev koordinacijske skupine za enake možnosti v športu****Izvedba analize vključenosti v športne dejavnosti****Poročilo o izvedbi**

Koordinacijska skupina za enake možnosti v športu ni bila vzpostavljena, deloma pa njeno vlogo prevzema varuh športnikovih pravic in na novo vzpostavljeni portal za obveščanje o nepravilnostih in zlorabah v športu. S tem v zvezi je bila na državni ravni izvedena tudi kampanja za spodbujanje športnega obnašanja in ravnanja.

Rezultat: spodbujanje vključevanja v športne dejavnosti

Izvedba: eden od številnih projektov, s katerimi se ukvarja Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez, je tudi vloga žensk v športu. Olimpijski komite je 10. novembra 2016 organiziral okroglo mizo *ženske v športu*, saj to področje v slovenskem športu ni na želeni ravni. V sklopu okrogle mize so bili predstavljeni rezultati raziskave o položaju žensk v športu, v razpravi pa so skušali najti vzroke za omenjeno dejstvo in podati izhodišča oziroma smernice, kako povečati vlogo žensk v slovenskem športu (<http://www.olympic.si/novica/217>).

Prispevek k doseganju cilja: aktivnosti spodbujanja vključevanja v športne dejavnosti spodbujajo enake možnosti žensk in moških v športu.

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva, Zavoda za šolstvo in Olimpijskega komiteja Slovenije

Cilj 2:

Povečanje deleža deklet in fantov v izobraževalnih programih in usmeritvah, kjer so izrazito manjšinsko zastopani

UKREP:

- spodbujanje aktivnosti in projektov za seznanjanje in usmerjanje učenk in učencev ter dijakov in dijakinj v vzgojno-izobraževalne programe ter šolske in obšolske dejavnosti, kjer izrazito prevladuje nasprotni spol, s posebnim poudarkom na usmerjanju deklet v izobraževalne programe na področju naravoslovnih in tehničnih usmeritev

AKTIVNOST:

Svetovanje pri odločanju za poklic (že poročano pri poglavju II, cilju 1).

II. ZMANJŠANJE NEENAKOSTI MED ŽENSKAMI IN MOŠKIMI V ZNANOSTI

Cilj 1:

Povečanje udeležbe žensk v znanosti in visokem šolstvu ter izboljšanje njihovega položaja

UKREP:

- sprejem usmeritev in strategij za odpravljanje ovir v akademski karieri žensk

AKTIVNOST:

Priprava dokumenta Slovenska strategija krepitve evropskega raziskovalnega prostora 2016–2020, v katerem bo posebna prednostna naloga tudi področje enakosti spolov.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: sprejetje Slovenske strategije krepitve evropskega raziskovalnega prostora 2016–2020

Izvedba: v skladu s priporočili Sveta EU, Sveta za konkurenčnost, je maja 2016 Vlada RS potrdila Slovensko strategijo krepitve evropskega raziskovalnega prostora 2016–2020, v kateri je eno izmed osmih prednostnih področij tudi vključitev načela enakih možnosti spolov v področje raziskav. Na tem področju si je ministrstvo zadalo pet ciljev, ki jih bo uresničilo z osmimi ukrepi.

Prispevek k doseganju cilja: oblikovanje ciljev ministrstva na področju enakih možnosti spolov v znanosti in oblikovanje ukrepov za njihovo uresničitev.

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

UKREP:

- spodbujanje programov in projektov za več, ki promovirajo ženske v znanosti

AKTIVNOST 1:

Podpora delovanju Komisije za ženske v znanosti, strokovnemu svetovalnemu telesu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport na področju enakih možnosti

Poročilo o izvedbi

Rezultat: podpora delovanju Komisije za ženske v znanosti, strokovnemu svetovalnemu telesu Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport na področju enakih možnosti

Izvedba: ministrstvo opravlja naloge sekretariata za Komisijo za ženske v znanosti. Komisija za ženske v znanosti kot svetovalno telo ministrstva svetuje in sodeluje na področjih promocijskih dejavnosti za enakost spolov in upoštevanje načela uravnovešenega zastopanja obeh spolov pri imenovanju delovnih teles v pristojnosti ministrstva ter pri pripravi pravnih aktov in drugih strateških dokumentov ministrstva, ki obravnavajo enakost spolov in uveljavitev žensk v znanosti v Sloveniji. Naloge komisije se določijo v okviru sprejetega letnega programa dela komisije, na podlagi katerega se komisija tudi dogovori z ministrstvom, katere naloge je treba in mogoče finančno in organizacijsko podpreti.

Prispevek k doseganju cilja: ministrstvo je opravljalo naloge sekretariata za Komisijo za ženske v znanosti in nudilo komisiji drugo podporo v skladu s sprejetim letnim programom dela komisije.

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju s Komisijo za ženske v znanosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
3211-11-0030	575710	Promocija programov, financiranje recenzij in ekspertiz	MIZŠ	3.935,58 EUR	1.196,68 EUR

AKTIVNOST 2:

Dosledno upoštevanje uravnotežene sestave vseh teles na področju znanosti, ki jih imenuje ministrstvo, ter aktivno spodbujanje kandidatk in institucij, ki predlagajo kandidate in kandidatke, ob razpisih za člane in članice posameznih teles oziroma za znanstvene nagrade.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: uravnotežena sestava vseh teles na področju znanosti in večji delež nominirank za znanstvene nagrade.

Izvedba: ob imenovanjih teles ministrstvo stremi k upoštevanju načela uravnotežene sestave, prav tako na to opozarjajo javne raziskovalne institucije in Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS. Še vedno namreč zaznavamo premajhen delež znanstvenic v različnih telesih, ki (so)odločajo o znanstveni politiki in financiranju raziskovalne dejavnosti. V tem delu pripravljamo dejavnosti, s katerimi načrtno spodbujamo k večji vlogi žensk v znanosti, še posebej na vodilnih položajih in kot prejemnic nagrad. V času nominiranja znanstvenic in znanstvenikov za nagrade na področju znanosti si prizadevamo predvsem za spolno uravnoteženost Odbora Republike Slovenije za Zoisovo nagrado, Zoisovo priznanje, priznanje ambasador znanosti Republike Slovenije in Puhovo priznanje ter drugih komisij. Hkrati spodbujamo institucije in posameznike in posameznice, da so pozorni na uravnoteženje svojih predlogov po spolu.

Prispevek k doseganju cilja: prizadevanje za uravnoteženo sestavo vseh teles na področju znanosti, ki jih imenuje ministrstvo, ter aktivno spodbujanje kandidatk in institucij, ki predlagajo kandidate in kandidatke ob razpisih za člane in članice posameznih teles oziroma za znanstvene nagrade.

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju s Komisijo za ženske v znanosti

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST 3:

Promocija načela enakih možnosti med raziskovalkami in raziskovalci ter ozaveščanje širše javnosti

Poročilo o izvedbi

Rezultat: Komisija za ženske v znanosti je v sodelovanju z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport ob 8. marcu izvedla že sedmi posvet na državni ravni o enakosti spolov v znanosti z naslovom *Mehanizmi izkoriščanja in diskriminacije v znanosti*.

Izvedba: Komisija za ženske v znanosti ob pomoči ministrstva vsako leto ob 8. marcu vsakokrat v drugem slovenskem univerzitetnem središču organizira konferenco na državni ravni. Na sedmem takšnem posvetu je komisija nadaljevala z razpravo o neenakostih v znanosti in tako skušala utrditi razmislek, ki so ga že začeli vzpostavljati dosednji posveti v preteklih petih letih. S krovnim sporočilom

glede spola želimo osvetliti mehanizme diskriminacije in izkoriščanja v znanosti. Osrednji temi posveta sta bili etična in odgovorna znanost ter možnost/nujnost izobraževanja s področja etike in spolov.

Prispevek k doseganju cilja: na posvetu so bili med drugim predstavljeni rezultati študij o enakosti spolov. Na ta način Komisija za ženske v znanosti v sodelovanju z ministrstvom v javnosti spodbuja razpravo o možnih vzrokih in ovirah za večjo vlogo žensk v znanosti ter o drugih vprašanjih v zvezi s problematiko enakih možnosti na področju raziskav.

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju s Komisijo za ženske v znanosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
3211-11-0030	575710	Promocija programov, financiranje recenzij in ekspertiz	MIZŠ	160,00 EUR	/
3211-11-0030	575710	Promocija programov, financiranje recenzij in ekspertiz	MIZŠ	184,22 EUR	/

AKTIVNOST 4:

Nadaljevanje z aktivnostmi Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport v mednarodnih mrežah in mednarodnih telesih s področja enakosti spolov

Poročilo o izvedbi

Rezultat: aktivna vključenost strokovnjakinj in strokovnjakov v mednarodne mreže in sodelovanje na sestankih za spremljanje dogajanja v evropskem prostoru na področju enakih možnosti spolov v znanosti

Izvedba: ministrstvo aktivno sodeluje v SWG GRI (prej »Helsinška skupina«), ki je svetovalno telo ERAC-a na področju enakih možnosti spolov v raziskavah in inovacijah. SWG GRI je v tem letu potrdila novo obdobje in program dela, ki ureja način delovanja in pristojnosti te delovne skupine v skladu z drugimi svetovalnimi telesi v okviru ERAC-a. Ključna novost je nova struktura upravljanja tega svetovalnega telesa in njegova prednostna usmerjenost predvsem na najvišji strateško raven načrtovanja in oblikovanja politik. Poleg predhodno omenjenega sodelovanja je ministrstvo to leto tudi uspešno končalo sodelovanje v projektu GENDER-NET (Obzorje2020). Z iztekom tega projekta se je ministrstvo tudi odločilo za prijavo in sodelovanje v novem projektu GENDERACTION, s katerim je konzorcij tudi uspešno konkuriral na razpisu Science with and for Society (Obzorja2020), saj je bil projekt izbran za financiranje. Nov projekt se je začel izvajati aprila 2017. Sodelovanje ministrstva v mednarodnih telesih bistveno prispeva k oblikovanju smernic in predlogov za uspešno uresničevanje ciljev in ukrepov ministrstva na področju enakih možnosti spolov v znanosti.

Prispevek k doseganju cilja: sodelovanja ministrstva v mednarodnih telesih in konzorcijih ter aktivna udeležba na srečanjih v tujini

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

III. BOLJŠA OPREMLJENOST S PODATKI, ANALIZAMI IN RAZISKAVAMI O ENAKOSTI SPOLOV

Cilj1:

Povečanje števila znanstvenih raziskav in analiz o enakosti spolov

UKREP:

- spodbujanje in podpora raziskavam in študijam o enakosti spolov

AKTIVNOST 1:

Spodbujanje in podpora rezultatov raziskav na področju študij na področju enakih možnosti spolov

Poročilo o izvedbi

Ministrstvo v letih 2016 in 2017 ni financiralo nobene študije na področju enakih možnosti spolov.

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju s Komisijo za ženske v znanosti

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST 2:

Analiza o enakosti spolov v zavodih za prestajanje kazni, ki bo obsegala analizo dejanskega stanja glede na mednarodne smernice o izvrševanju kazenskih sankcij za ženske

Poročilo o izvedbi

Rezultat: projekt bo zagotovil ustrezne razmere za enake možnosti zaprtih žensk in moških.

Izvedba: projekt poteka v več fazah. Ministrstvo za pravosodje je v sodelovanju z Uradom RS za izvrševanje kazenskih sankcij (v nadaljevanju: URSIKS) opravilo pregled veljavnih mednarodnih dokumentov s tega področja. URSIKS je nato pripravil seznam najpomembnejših mednarodnih dokumentov, da bi jih za potrebe slovenskega sistema (in tega projekta) prevedli v slovenski jezik. Opredeljenih je bilo več kot 20 mednarodnih dokumentov, med katerimi so po oceni ministrstva najpomembnejši naslednji: UN Rules for the Treatment of Women Prisoners and Non-custodial Measures for Women Offenders, Resolution 2010/16 (»The Bangkok Rules«); Resolution on the particular situation of women in prison and the impact of the imprisonment of parents on social and family life (European Parliament, 2008) 2007/2116(INI); Kyiv Declaration on Women's Health in Prisons, - Correcting gender inequity in prison health, UNODC and WHO Europe, 2009; WHO Regional Office for Europe and United Nations Office on Drugs and Crime, Women's Health in Prison: Correcting Gender Inequity in Prison Health (Copenhagen, 2009).

Izhodišče dokumentov je spoznanje, da se obča neenakost spolov še posebej izrazito kaže v diskriminaciji zaprtih oseb glede na spol. Slovenija posebne pozornosti izvrševanju kazni za ženske še ni namenila, niti nima izoblikovanih formalnih smernic oziroma načel v zvezi s tem področjem.

Na področju zbiranja podatkov o zaprtih osebah URSIKS že več let zbira te podatke deloma ločeno po spolu.²² Ti podatki so javno dostopni tudi na spletni strani Ministrstva za pravosodje v okviru zaporske statistike: <http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/UIKS/2017/170904_POVPRECJE_Z_ENSKE.pdf>.

Ministrstvo ugotavlja, da se v zadnjem času tematiki posebnosti glede enakosti spolov v zavodih za prestajanje kazenskih sankcij namenja več pozornosti tako v strokovni kakor tudi splošni javnosti (glejte npr. Milica Antić Gaber (ur.): Začasno bivališče Na grad 25,lg, darilna izdaja, Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, Ljubljana, 2017).

Prispevek k doseganju cilja: projekt bo s sintezo mednarodnih načel oziroma dokumentov prvič osvetlil dinamiko (ne)enakosti spolov in ustvaril prvi smerokaz politiki in praksi izvrševanja kazni za ženske ter v nadaljevanju (z zbiranjem, obdelavo in analizo podatkov o praksi) omogočil prvi prikaz dejanskega stanja. Zagotovil naj bi temeljna izhodišča za upoštevanje načela nediskriminacije v okviru sistema kaznovanja. Dodana vrednost projekta je seznanjanje osebja, ki dela na področju izvrševanja kazni, s politiko enakosti spolov. Z informiranjem o bistvenih ugotovitvah opravljenih analiz bodo zaposleni spoznali pomen zagotavljanja enakih možnosti, s tem pa tudi možnosti za oblikovanje posebnih strokovnih programov za obravnavo zaprtih žensk.

Pričakovana rezultata projekta sta zbirka prevodov ključnih mednarodnih dokumentov z obravnavanega področja in publikacija, ki ta načela sintetizira in jih prenaša v slovenski prostor. Pričakovana rezultata projekta sta tudi zbirka osnovnih informacij in spoznanj o posebnostih položaja žensk v okviru sistema kaznovanja (izhajajoč iz opravljene analize) in načrt za uvedbo glede na spol ločenega zbiranja pomembnih statističnih podatkov v okviru letnih poročil Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij.

Ministrstvo za pravosodje bo s projektom nadaljevalo v letih 2018 in 2019.

Nosilec: Ministrstvo za pravosodje

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

²² Pojasnilo: Podatki o zaprtih osebah se na temeljnih področjih glede izvrševanja kazenskih sankcij (in pripora) v okviru URSIKS že več let zbira deloma ločeno po spolu (na primer podatki o gibanju števila zaprtih oseb, struktura po vrsti nastopa kazni, struktura z vidika predkaznovanosti, o vrsti odpusta, o dolžini kazni, starosti, izobrazbi, vključenosti v izobraževanje idr). Za te podatke je značilno, da deloma (kljub neosredotočenosti na vidik spola) omogočajo sledljivost podatkov glede na spol. Kajti večino teh podatkov URSIKS zbira po posameznih zavodih za prestajanje kazni, ob upoštevanju, da je zavod za prestajanje kazni zapora za ženske samo eden, pa se na takšen način posredno večina podatkov odraža tudi ločeno glede na spol (razporeditev v režime, razporeditve v strožje režime, število oseb, vključenih v programe obravnave odvisnosti, zlorabe ugodnosti, število izrečenih disciplinskih kazni, število uporab prisilnih sredstev, pojavnost pobegov, napadi na delavce idr). Obenem pa je pri tem treba posebej upoštevati, da se nekatere oblike sankcij oziroma ukrepov, ki so v pristojnosti URSIKS, kljub temu, da je zavod za prestajanje kazni zapora za ženske le eden, za ženske izvršujejo tudi izven tega zavoda (na primer vzgojni ukrep oddaje v prevzgojni dom in pripor). Zaradi teh "odstopanj" podatki, ki se nanašajo ločeno na posamezni zavod, v celoti ne odražajo vidika spola in se torej v tem delu podatki o nekaterih ženskah v "sistemu" izgubijo. Gre sicer za manjše število oseb, pa vendar ocenjujemo, da bi bilo smiselno tudi za ta del zaprtih oseb zbirati podatke ločeno glede na spol. V ta namen pripravljamo nadgradnjo postopkov zbiranja podatkov na način, da se bodo neposredno zbirali tudi podatki o spolu oseb.

AKTIVNOST 3:

Priprava analize in ozaveščanje o vprašanih vidika spola v slovenskem pravosodju.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: v okviru analize z delovnim naslovom *Enakost spolov in slovensko pravosodje* je bilo pregledano, v katerih pravosodnih organih se zbirajo podatki po spolu (sodišča, državno odvetništvo).

Izvedba: pregledano je bilo vodenje podatkov po spolu v organih slovenskega pravosodja. Ministrstvo za pravosodje vodi podatke o strukturi sodnikov in sodnic po spolu v sodni statistiki, ki jo na svoji spletni strani redno objavlja. Zbirajo se podatki po posameznih sodiščih na polletni ravni, tako po številu kot tudi v odstotkih.

Podatki o strukturi sodnikov in sodnic po spolu v Republiki Sloveniji iz sodne statistike 1-9 2017 kažejo, da deluje na vseh sodiščih (brez Ustavnega sodišča RS) 21,7 % sodnikov in 78,3 % sodnic – za primerjavo sodna statistika za leto 2001 kaže, da je takrat na vseh sodiščih skupaj (brez Ustavnega sodišča RS) delovalo 33,3 % sodnikov in 66,7 % sodnic. Na sodiščih s splošno pristojnostjo je po zadnji statistiki 22 % sodnikov in 78 % sodnic, na specializiranih sodiščih pa 19 % sodnikov in 81 % sodnic – na specializiranih sodiščih je bilo leta 2001 zaposlenih 30,2 % sodnikov in 69,8 % sodnic. Na Upravnem sodišču RS je razlika po spolu najvišja, in sicer 16,7 % sodnikov in 83,3 % sodnic, medtem ko je bilo leta 2001 na Upravnem sodišču RS zaposlenih 25 % sodnikov in 75 % sodnic. Na Vrhovnem sodišču RS po zadnji statistiki deluje 58,6 % sodnikov in 41,4 % sodnic, medtem ko je bilo leta 2001 na Vrhovnem sodišču 65,7 % sodnikov in 34,3 % sodnic. Vrhovno sodišče je kot najvišje sodišče v državi edino, kjer je število sodnikov večje od števila sodnic. Jasen pa je splošni, postopni, vendar stalni trend povečevanja razlike v strukturi nosilcev sodne funkcije po spolu.

Na Ustavnem sodišču RS pa v sedanjosti sestavi deluje 66 % sodnikov in 44 % sodnic. Na Evropskem sodišču za človekove pravice in Sodišču EU so bili doslej vsi izvoljeni sodniki iz Slovenije moški, je pa Slovenija imela generalno pravobranilko na Sodišču EU.

V okviru analize je bilo ugotovljeno, da tudi Evropska unija in Svet Evrope strukturi sodnikov in sodnic po spolu v zadnjih letih namenjata vse več pozornosti. Iz analize Sveta Evrope *European judicial systems Efficiency and quality of justice*, CEPEJ STUDIES No. 23, Council of Europe, Edition 2016 (2014 data)³ izhaja, da je povprečno razmerje v strukturi vseh poklicnih nosilcev oziroma nosilk sodniške funkcije po spolu v 47 državah članicah Sveta Evrope 49 % sodnikov in 51 % sodnic. Analiza prikazuje stanje po spolu nosilcev oziroma nosilk sodniške funkcije po državah. Največje razlike v tem razmerju so v Azerbajdžanu (89 % sodnikov in 11 % sodnic) in v Sloveniji (22 % sodnikov in 78 % sodnic). Študija tudi kaže, da je povprečna največja razlika v strukturi po spolu v državah članicah Sveta Evrope na vrhovnih sodiščih držav članic, kjer je razmerje 65 % sodnikov in 35 % sodnic. Študija tudi kaže, da v nekaterih državah, kot so Armenija, Azerbajdžan, Irska, Turčija in Združeno kraljestvo, na vseh sodiščih prevladujejo sodniki, medtem ko je v državah, kot so Hrvaška, Grčija, Madžarska, Latvija, Luksemburg, Romunija in Slovenija, stanje obrnjeno in na vseh sodiščih, predvsem pa na prvo- in drugostopenjskih, prevladujejo sodnice.

Podatki po spolu se vodijo tudi v drugih pravosodnih organih, in sicer na državnem tožilstvu in državnem odvetništvu. Leta 2015 je na državnih tožilstvih RS skupaj delovalo 30,6 % državnih tožilcev in 69,4 % državnih tožilk, na Državnem pravobranilstvu RS pa skupaj 14,8 % državnih pravobranilcev in 85,2 % državnih pravobranilk.

Statistika po strukturi spola se v Republiki Sloveniji vodi v sodni statistiki za vsako sodišče posebej. V nadaljevanju projekta je namen pregledno prikazati čim bolj celovito statistično sliko slovenskega pravosodja. Pomemben podatek je tudi pregled razmerja glede strukture predsednikov oziroma predsednic posameznih sodišč po spolu. Tudi ti podatki se zbirajo in so dostopni.

³ <https://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/default_2016_en.asp>.

Ministrstvo za pravosodje namerava nadaljevati s projektom v okviru svojih kadrovskih zmožnosti. Na podlagi analize se bo po tem, ko bo analiza dokončna in potrjena, o njenih rezultatih lahko odprl strokovni dialog s strokovno javnostjo, vključno s sodstvom in sodnim svetom.

V ta namen bi se bilo v prihodnje smiselno tesneje povezati z raziskovalci in raziskovalkami, ki prav tako raziskujejo omenjeno področje z različnih vidikov.

Prispevek k doseganju cilja: glede na razpoložljive informacije je Slovenija država z največjim deležem sodnic in najmanjšim deležem sodnikov med vsemi državami članicami Sveta Evrope. Že to dejstvo kaže, da bi v nadaljevanju projekta morali pregledati še dodatne vire glede strukture po spolu, npr. glede stanja v odvetništvu, kjer je pričakovano obrnjeno razmerje strukture po spolu, pa tudi glede trendov vpisa na pravne fakultete v Republiki Sloveniji, števila predavateljev in predavateljic, glede opravljanja pravosodnih izpitov ipd.

Namen projekta je pridobiti čim bolj celovit pregled statističnih kazalnikov strukture po spolu v slovenskem pravosodju in pravniškem poklicu na splošno, pa tudi pridobiti nadaljnje informacije glede primerjalno pravnega pregleda tega področja. Le na podlagi celovitih podatkov bo mogoče spodbuditi tudi vsebinsko pravniško (pa tudi sociološko in morda politološko) razpravo o tem vprašanju. Projekt se bo nadaljeval tudi v letih 2018 in 2019.

Nosilec: Ministrstvo za pravosodje

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

UKREP:

- vključitev vidika spola v relevantne analize in raziskave

AKTIVNOST:

Zagotavljanje podatkov in kazalnikov za Slovenijo za objavo v periodični statistični publikaciji »She Figures« in spremljanje kazalnikov EU o zagotavljanju enakih možnosti žensk

Poročilo o izvedbi

Rezultat: zagotavljanje podatkov in kazalnikov za Slovenijo za periodično statistično publikacijo *She Figures*

Izvedba: ministrstvo v sodelovanju s Statističnim uradom RS in Javno agencijo za raziskovalno dejavnost RS spremlja državno statistiko in druge podatkovne zbirke za ugotavljanje problematike enakih možnosti žensk in moških v znanosti v Sloveniji in EU. Slovenija je že doslej sodelovala z Evropsko komisijo, ki vsaka tri leta izda publikacijo *She Figures*. Zadnja aktualna publikacija je bila izdana konec leta 2016, naslednja pa je predvidena čez tri leta, torej leta 2019. Za namene priprave te publikacije je Evropska komisija ustanovila skupino statističnih korespondentov/korespondentk. Na njen poziv za imenovanje novih nacionalnih delegatov/delegatk v tej skupini je ministrstvo konec leta 2017 tudi tokrat imenovalo predstavnico Statističnega urada RS.

Prispevek k doseganju cilja: sodelovanje in podpora študijam in raziskavam o enakosti spolov

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju s Komisijo za ženske v znanosti, Javno agencijo za raziskovalno dejavnost RS in Statističnim uradom RS

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

IV. ODPRAVLJANJE STEREOTIPNE PODOBE SPOLOV IN SPODBUJANJE ENAKIH MOŽNOSTI ŽENSK IN MOŠKIH V KULTURI IN MEDIJIH

Cilj 1:

Povečanje števila projektov in programov, ki prispevajo k odpravljanju stereotipov in spodbujanju enakosti spolov v kulturi in medijih

UKREP:

- podpora projektom, ki odpravljajo stereotipne podobe spolov in promovirajo načelo enakosti spolov v medijih ter na spletu, vključno s stereotipnimi podobami pripadnic manjšinskih etničnih skupnosti

AKTIVNOST 1:

Izvedena bo komunikacijska kampanja, katere namen je okrepiti ozaveščenost in znanje o enakosti spolov.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: medijska kampanja z naslovom *Uravnotežimo odnose moči med spoloma* je bila usmerjena v krepitev znanja in ozaveščenosti širše javnosti o prednostih zagotavljanja uravnotežene zastopanosti žensk in moških na vodilnih mestih v gospodarstvu in politiki ter o prednostih zagotavljanja ustreznih razmer za lažje usklajevanje poklicnega in družinskega oziroma zasebnega življenja žensk in moških.

Izvedba: kampanja je bila usmerjena proti trdovratni in zakoreninjeni miselnosti ter stereotipnim pričakovanjem o tem, kaj je primernejše za posamezni spol, kar ljudi ovira pri udeležanju vseh svojih zmožnosti, saj odmik od družbenih pričakovanj ni zaželen. V sklopu kampanje so bili predvajani TV- in radijski oglasi, vzpostavljeno je bilo posebno spletno mesto, izvedenih več dogodkov za medije in splošno javnost ter je bila izdelana enotna vizualna oprema za vse kanale na družbenih omrežjih, na katerih so se redno objavljale ustrezne aktualne vsebine. Del kampanje je bila tudi spletna aplikacija Muzej stereotipov, kjer so se zbirali znani stereotipi o moških in ženskih vlogah v družbi, ki so preživeti in spadajo le še v muzej. Gre za virtualni prikaz stereotipov tam, kamor sodijo – v muzej, na katerega podstran spominja tudi grafično, saj se obiskovalec oziroma obiskovalka sprehaja med stereotipi. Ti so predstavljeni kot muzejski eksponati (slike, kipi itd.) s kratkimi opisi.

Prispevek k doseganju cilja: projekt oziroma kampanja sta prispevala k odpravljanju stereotipov.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Finančna sredstva za celotno medijsko kampanjo so opredeljena pod poglavjem 3, IV, cilj 1, aktivnost 1.

AKTIVNOST 2:

Izveden bo posvet o enakosti spolov v medijih.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: enakost spolov v medijih je pomembna za vso družbo, ne le za ženske ali posamezni medij. Izveden je bil posvet, ki je spodbudil razpravo o položaju žensk in moških v medijih v organizacijskih

strukturah in medijskih vsebinah, saj glede na analize ženske v medijih še vedno niso enakovredno vključene v soustvarjanje mnenj na različne teme.

Izvedba: na dogodku so bili predstavljeni primeri dobrih praks s področja enakosti spolov v medijih z Norveške in drugih evropskih držav, hkrati pa so predavateljice in predavatelji govorili tudi o splošnem pomenu enakosti spolov v medijih. Mediji, ki jim pogosto pravijo tudi četrta veja oblasti, so namreč pomemben deležnik pri oblikovanju in izvajanju politike enakosti spolov. Na posvetu so predavateljice in predavatelji govorili o zastopanosti in podobi žensk in moških v medijih, o njihovem vplivu na poglobljanje stereotipov oziroma njihovo preprečevanje, kdo odloča o tem, kaj se bo predvajalo na televizijskih zaslonih ali radijskih postajah, katera področja so medijsko bolj pokrita ter kje na lestvici enakosti spolov so slovenski mediji v primerjavi z mediji v drugih evropskih državah. Več o posvetu tudi na: <https://www.youtube.com/watch?v=lqDbHyWwk98&feature=youtu.be>

Prispevek k doseganju cilja: mediji pomembno vplivajo na mnenja, identitete, izbire in življenja večine ljudi. V primeru spolov nam kažejo vzore, modele tega, kaj pomeni biti moški ali ženska. Z ozaveščanjem širše javnosti je posvet prispeval k obravnavi spolnih stereotipov v medijih in odpiral pomembna vprašanja glede uravnotežene zastopanosti spolov v medijih.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-13-0101	PP 130090	Norveški finančni mehanizem za enakost spolov - norveška sredstva	MDDSZ	1.628,22 EUR	/
2611-13-0101	PP 130091	Norveški finančni mehanizem za enakost spolov - slovenska udeležba	MDDSZ	287,34 EUR	/

AKTIVNOST 3:

Izvedena bo raziskava na državni ravni o stališčih žensk in moških do področja enakosti spolov.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: za oblikovanje politik in ukrepov ter določanje prednostnih nalog na področju enakosti spolov je nujno celovito razumevanje odnosov, dojemanj in vedenja, povezanih z enakostjo spolov, kakor tudi razumevanje, kako ti dejavniki prečijo različne plasti družbe. Raziskava je instrument za spremljanje in prepoznavanje sprememb v vedenju, odnosih in stališčih slovenske populacije (žensk in moških) do vprašanj s področja enakosti spolov.

Izvedba: raziskava je obsegala kvalitativni in kvantitativni del in je pokazala, da tako moški kot ženske poznajo pojem enakih možnosti žensk in moških, večina pa pod tem pojmom razumejo enake pravice, enakopravnost oziroma enake dolžnosti na splošno, v manj pa s tem povezujejo konkretna področja in položaj žensk in moških na teh področjih, kot sta npr. trg dela in družinsko življenje.

Večina žensk in moških verjame, da enake možnosti žensk in moških že obstajajo, še posebej so v to prepričani moški. Ne glede na večinsko mnenje, da imajo danes ženske in moški enake pravice in enake možnosti, pa so predvsem ženske tiste, ki v praksi zaznavajo in tudi občutijo določene neenakosti, ki se nanašajo tako na zasebno kot poklicno življenje. Pri moških pa izražena mnenja v zvezi z enakimi možnostmi spolov odražajo predvsem globoko negotovost glede opredelitve njihove nove vloge in položaja v sodobni družbi.

Čeprav ženske in moški poudarjajo, da vprašanja, povezana z enakimi možnostmi, vplivajo na oba spola, se večina strinja, da v vsakdanjem življenju zadevajo predvsem ženske. Posebej ženske so prepričane, da se enake možnosti nanašajo na izboljšanje položaja žensk, ne moških, medtem ko moški poudarjajo, da pogledi in potrebe moških niso zadostno upoštevani.

Obstaja razkorak med načelnimi stališči in pričakovanji ter prakso na področju delitve družinskih in skrbstvenih obveznosti, saj ženske v večini še vedno prevzemajo skrb za gospodinjstvo in otroke, čeprav zlasti mladi menijo, da bi si morala oba partnerja deliti obveznosti glede skrbi za otroka. Skrb za družino in družinska opravila se izpostavljajo kot ovira za prevzemanje vodilnih položajev, obenem pa so anketiranci in anketiranke večinoma prepričani, da sta oba spola enako primerna za vodstvene položaje. Poudarjajo tudi, da mladih področje enakosti spolov ne zanima, dokler ne naletijo na konkretne probleme in težave. Več o raziskavi na: http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti_pdf/enake_moznosti/NFMZakljucnaAzman.pdf

Prispevek k doseganju cilja: za oblikovanje politik in ukrepov ter določanje prednostnih nalog na področju enakosti spolov je nujno celovito razumevanje odnosov, dojemanj in vedenja, povezanih z enakostjo spolov, kakor tudi razumevanje, kako ti dejavniki prečijo različne plasti družbe. Raziskava je pomembna za prepoznavanje prednostnih nalog pri oblikovanju nadaljnjih politik in ukrepov za doseganje enakosti spolov v Sloveniji.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-13-0101	PP 130090	Norveški finančni mehanizem za enakost spolov - norveška sredstva	MDDSZ	80.277,23 EUR	/
2611-13-0101	PP 130091	slovenska udeležba	MDDSZ	14.166,57 EUR	/

AKTIVNOST 4:

Organiziran bo posvet, na katerem bodo predstavljeni rezultati raziskave o stališčih žensk in moških do vprašanj s področja enakosti spolov.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izsledki raziskave na državni ravni o spremembah v zaznavanju, vedenju in odnosih slovenske populacije (žensk in moških) do vprašanj s področja enakosti spolov so bili širši javnosti predstavljeni na konferenci na Brdu pri Kranju.

Izvedba: posvet je bil organiziran v sklopu mednarodne konference *Norveško-slovensko sodelovanje: enakost spolov se je obrestovala!* na Brdu pri Kranju. Posveta so se udeležili predstavniki in

predstavnice norveškega veleposlaništva, državnih organov in lokalnih skupnosti ter različnih organizacij civilne družbe in drugih deležnikov in deležnic zainteresirane javnosti.

Prispevek k doseganju cilja: raziskava zagotavlja kakovostne informacije o spremembah in trendih v zaznavanju, stališčih in vedenju žensk in moških v medsebojnih odnosih in vsakdanjem življenju med ženskami in moškimi ter različnimi generacijami. Tovrstne informacije prispevajo k prepoznavanju prednostnih nalog ter oblikovanju nadaljnjih politik in ukrepov za doseganje enakosti spolov v Sloveniji.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-11-0119	7172	Mednarodno sodelovanje	MDDSZ	/	5.333,60 EUR

UKREP:

- izdelava analiz o položaju žensk in moških v kulturi in medijih ter o razlikah med spoloma (spremljanje enakih možnosti žensk in moških v kulturi)

AKTIVNOST:

Zbiranje podatkov oziroma ocen o zastopanosti in vlogah sodelujočih izvajalk in izvajalcev, udeleženk in udeležencev pri izvedbi kulturnih in medijskih programov in projektov v okviru možnosti, ki jih ponuja poročanje subjektov, ki jih izvajajo, o njihovem uresničevanju, kadar so sofinancirani iz javnih sredstev, ter njihova obdelava, kakor tudi podatkov in ocen, pridobljenih ob izvajanju drugih analiz in raziskav, ki jih za potrebe vodenja politik na delovnem področju, za katerega je pristojno ministrstvo, to izvaja ali jih naroča.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: pri oblikovanju aktivnosti za prehod na elektronske razpise je upoštevan tudi vidik spolov.

Izvedba: aktivnost je še v izvajanju in v zvezi z njo Ministrstvo za kulturo žal še ne more poročati o opaznem napredku. Zaradi izvajanja aktivnosti za prehod na elektronske razpise, ki so se začeli izvajati v letih 2016 in 2017, se velik napredek obeta v prihodnosti, ker bodo zaradi elektronskih zbirk podatkov o prijaviteljih in prijaviteljicah omogočene tudi statistične analize po različnih socialno-demografskih spremenljivkah. Podatke o spolu prijaviteljev in prijaviteljic na razpise, o vodstvih državnih javnih zavodov, dobitnikih in dobitnicah Prešernove nagrade in nagrad Prešernovega sklada, predstavnikov in predstavnic države v svetih zavodov, o samozaposlenih osebah na področju kulture, o prejemnikih in prejemnicah republiških priznavalnin itd. bi bilo sicer mogoče pridobiti že sedaj, a le z ročnim pregledovanjem vlog in raznih seznamov, kar pa ni predvideno v okviru rednih delovnih nalog in bi zato terjalo dodatne vire. Vseeno pa je bil na nekaterih področjih kulture tudi že zdaj dosežen napredek. Pri podprtih operacijah v okviru javnega razpisa za izbiro operacij za večjo socialno vključenost pripadnikov ranljivih družbenih skupin na področju kulture v okviru Evropskega socialnega sklada v letih 2016–2017 je ministrstvo že spremljalo udeležence in udeleženke usposabljanj po spolu, saj je enakost med spoloma opredeljena kot horizontalni cilj evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020. Za vseh 12 operacij ima ministrstvo podatke o številu vključenih žensk.

Prispevek k doseganju cilja: cilj je deloma že dosežen, deloma pa potekajo aktivnosti za njegovo uresničitev.

Nosilec: Ministrstvo za kulturo

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

V. SPOLNO OBČUTLJIVA RABA JEZIKA

Cilj 1:

Povečanje spolno občutljive rabe jezika

UKREP:

- **spodbujanje spolno občutljive jezikovne prakse v javni upravi, javnih medijih ter vzgoji in izobraževanju**

AKTIVNOST 1:

Obrazložitev tematike v študijskih skupinah za vzgojno-izobraževalne delavke in delavce ter uveljavljanje spolno občutljive jezikovne prakse med izvajanjem pouka

Poročilo o izvedbi

Rezultat: Uveljavljanje spolno občutljive jezikovne prakse med poukom.

Izvedba: Spodbujanje spolno občutljive jezikovne prakse je bila obravnavana na študijskih skupinah Zavoda za šolstvo. Prav tako so v Šoli za ravnatelje v vseh svojih programih usposabljanja krepili spolno občutljivost rabe jezika.

Prispevek k doseganju cilja: Na usposabljanjih učiteljic, učiteljev, ravnateljic in ravnateljev so obravnavali in spodbujali spolno občutljivo jezikovno prakso.

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Zavod za šolstvo, Šola za ravnatelje

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva in zavodov.

AKTIVNOST 2:

Spodbujanje in promocija spolno občutljive rabe jezika v javnih besedilih na področju raziskav.

Poročilo o izvedbi

V obdobju poročanja ni bilo izvedenih aktivnosti.

Nosilec: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport v sodelovanju s Komisijo za ženske v znanosti

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva.

AKTIVNOST 3:

Spodbujanje spolno občutljive jezikovne prakse v javnosti, še posebej v javni upravi in kulturnem javnem sektorju, med producenti kulturnih dobrin, v javnih medijih ter v kulturni vzgoji in izobraževanju preko ukrepov in aktivnosti, ki jih predvideva Resolucija o nacionalnem

programu za jezikovno politiko 2014–2018 s pomočjo instrumentov, ki so v njej predvideni in so v pristojnosti Ministrstva za kulturo.

Poročilo o izvedbi

Zaradi omejenih finančnih sredstev v letih 2016-2017 ta aktivnost v okviru Ministrstva za kulturo ni bila izvajana.

Nosilec: Ministrstvo za kulturo

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva.

UKREPA:

- **spodbujanje spolno občutljive rabe jezika v strokovnih, pravnih, upravno-administrativnih, vzgojno-izobraževalnih in političnih besedilih**
- **spodbujanje spolno občutljive jezikovne prakse v javni upravi, javnih medijih ter v vzgoji in izobraževanju**

AKTIVNOST:

Ozaveščanje vseh ustreznih akterjev in akterk o spolno občutljivi rabi jezika ter spodbujanje k njeni rabi v praksi

Poročilo o izvedbi

Rezultat: večja ozaveščenost o spolno občutljivi rabi jezika

Izvedba: avgusta 2017 je bila ustanovljena neformalna strokovna skupina za spolno vključujočo rabo jezika, ki jo koordinirata Sektor za enake možnosti na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter slovenski prevajalski oddelek Direktorata za prevajanje Evropske komisije. Glavni cilj skupine je podpreti prizadevanja, da bi z ustreznim jezikovnim izražanjem prispevali k enakosti spolov.

Skupina je bila ustanovljena z namenom pripraviti praktična priporočila (z nekaj osnovnimi navodili, predvsem pa z zbirko praktičnih primerov), ki bodo uporabna za širšo javnost, pa tudi različne strokovne službe. Skupina ugotavlja potrebe po takih priporočilih pri pripravi besedil (npr. pravilniki, programski dokumenti, razpisi, učbeniki itd.), v vprašanjih, zastavljenih v jezikovni svetovalnici Inštituta za slovenski jezik, in pri prevajanju zakonodajnih in drugih uradnih besedil (prevajalski oddelki evropskih institucij). Pomembno je, da zakonodajna in druga uradna besedila upoštevajo načelo enakosti in nudijo dober zgled, a zaradi svoje kompleksnosti pogosto pomenijo svojevrstno preizkušnjo.

V okviru delovanja skupine je bil pripravljen osnutek smernic za spolno vključujočo rabo jezika, ki vsebuje konkretna priporočila za razne vrste besedil in konkretne praktične primere iz dejavne spolno občutljive rabe jezika. Z vidika stroke podaja priporočilo o tem, kako v javnih, še zlasti uradnih in pravnih besedilih, kjer je sporazumevalna funkcija jezika pomembna, uporabljati spolno občutljive slovnične oblike.

Prispevek k doseganju cilja: v zadnjem času se zaradi angažiranih posameznikov in posameznikov, ki delujejo v različnih strokovnih svetih, nevladnih organizacijah in mednarodnih ustanovah, ter političnih in akademskih pobud krepi zavedanje o pomenu rabe jezika, ki upošteva in spodbuja enakost spolov. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v sodelovanju z jezikoslovno stroko prispeva k večji ozaveščenosti različnih ciljnih skupin glede spolno občutljive rabe jezika, in sicer ob zavedanju o dialektičnosti med upoštevanjem splošno sprejete prakse in potrebo po aktivnem spreminjanju ustaljenih praks. Na podlagi strokovnih izhodišč, podanih v smernicah, bo pripravljena informativna zloženka o spolno občutljivi rabi jezika.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Načrtovana finančna sredstva niso bila porabljena, ker predvidena informativna zloženka še ni bila pripravljena.

4. SOCIALNA VKLJUČENOST

I. ZMANJŠANJE NEENAKOSTI MED SPOLOMA GLEDE IZPOSTAVLJENOSTI TVEGANJU REVŠČINE

Cilj 1:

Povečanje socialne vključenosti in zmanjšanje tveganja revščine žensk, zlasti starejših žensk, ki živijo same, in enostarševskih družin ter zapostavljenih skupin žensk

UKREP:

- **izvajanje projektov in programov za povečanje socialne vključenosti in zmanjšanje tveganja revščine žensk**

AKTIVNOST:

Podpora društvom na podeželju, ki delujejo na področju izboljšanja pogojev dela in življenja kmečkih in podeželskih žensk.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izboljšanje delovnih in življenjskih razmer kmečkih in podeželskih žensk

Izvedba: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s financiranjem stanovskih organizacij in različnih društev na podeželju, kjer živijo različne ciljne skupine prebivalstva, podpira programe za izboljšanje dela in življenja kmečkih in podeželskih žensk.

V letih 2016 in 2017 je Zveza kmetov Slovenije opravljala dejavnosti, s katerimi je svoje članstvo ozaveščala o vlogi kmečkih žensk in njihovem vplivu na oziroma prizadevanjih za enakost med spoloma z namenom izboljšanja družbenega položaja članic. S tem je tudi krepila samozavest svojih članic. V Murski Soboti je potekalo tridnevno srečanje članic, kjer so govorile o nasilju nad ženskami ter pravicah in dolžnostih, ki so s to temo povezane. Prav tako so govorile o odnosih med generacijami, sorodniki in na splošno. Pogovarjale so se o različnih primerih in izmenjale predloge in mnenja, kaj bi bilo dobro in kaj je lahko slabo v takih primerih.

Članice na svojih srečanjih opozarjajo na položaj in vlogo žensk ter skušajo vzpostavljati dobre medsebojne odnose na podlagi razumevanja in pogovorov.

Še vedno se prepogosto dogaja, da je nasilje na podeželju zamolčano in več primerih neprepoznavno. Nasilja je več vrst. Na srečanjih ugotavljajo, da je kljub prizadevanjem zveze še vedno preveč nasilja in zapostavljanja žensk. To se kaže tudi v tem, da so ženske redkeje nosilke kmetijskih gospodarstev.

Prispevek k doseganju cilja: udeleženke dejavnosti so bile seznanjene z možnostmi, ki jih imajo v današnjem času, ter o tem, da je treba proti nasilju čim prej ukrepati, in sicer najprej z zavedanjem lastnega položaja in čimprejšnjo odločitvijo o reševanju problema. Pomemben del je bilo tudi ozaveščanje o nujni skrbi za lastno zdravje, saj je pravočasno ukrepanje nujno za preprečevanje neprijetnih situacij. Samo s skrbjo zase je mogoč najboljši uspeh.

Nosilec: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
NRP 233-11-0023	255610	Podpora strokovnim prireditvam, stanovskemu in interesnemu povezovanju	MKGP	4.000 EUR	/
NRP 233-17-0041	255610	Podpora strokovnim prireditvam, stanovskemu in interesnemu povezovanju	MKGP	/	4.000 EUR

UKREP:

- posebni programi in projekti, namenjeni večji socialni vključenosti prikrajšanih skupin žensk

AKTIVNOST 1:

Izvedeni bodo razpisi za socialno-varstvene programe z aktivnim vključevanjem romskih žensk in programi ESS za opolnomočenje prikrajšanih skupin žensk, predvsem Rominj in migrantk.

Poročilo o izvedbi

Na področju aktivnega vključevanja romskih žensk ni bilo aktivnosti. Namesto tega so bila sredstva ESS namenjena za vzpostavitev večnamenskih romskih centrov za spodbujanje socialne vključenosti, krepitev vloge in socialno aktivnost ranljive skupine Romov in Rominj.

Rezultat: izveden je bil javni razpis za vzpostavitev večnamenskih romskih centrov, na katerem je bilo izbranih sedem izvajalcev za vzpostavitev večnamenskih romskih centrov za obdobje 2017–2021.

Izvedba: izbrani izvajalci bodo v obdobju 2017–2021 zagotovili izvedbo 150 aktivnosti, namenjenih spodbujanju socialnega vključevanja, krepitev vloge in socialno aktivnost Romov in Rominj. Med podskupinami, ki jim bodo aktivnosti namenjene, so tudi romske ženske. Izvajale se bodo različne aktivnosti, ki bodo ženskim pripadnicam romske skupnosti omogočile pridobitev novih znanj in obvladovanje praks (npr. delavnice tkanja, šivanja, finančnega načrtovanja, (računalniško) opismenjevanje), s katerimi se bodo socialno dejavnejše in pomembnejše, s čimer bodo okrepile tudi svoj položaj v skupnosti. Izvedba aktivnosti bo vključenim pripadnicam romske skupnosti omogočila tudi krepitev in širitev lastnih socialnih mrež.

Prispevek k doseganju ciljev: aktivnosti, ki se bodo izvajale, bodo prispevale k večji socialni vključenosti Rominj in zmanjšanju tveganja za revščino.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017 ⁴
-------------------------------	----------	--------------------------	--------------------------	---------------------	----------------------------------

⁴ Gre za zneske po napovedih izvajalcev, vendar dejansko sredstva iz proračuna niso bila izplačana.

OP 20.01817 OP 20.01819 OP 20.01820 OP 20.01821 OP 20.01822 OP 20.01823 OP 20.01824	160133	PN 9.1 – Aktivno vključevanje – 14 – 20 – V – EU	MDDSZ	/	145.171,40 EUR
OP 20.01817 OP 20.01819 OP 20.01820 OP 20.01821 OP 20.01822 OP 20.01823 OP 20.01824	160134	PN 9.1 – Aktivno vključevanje – 14 – 20 – V – SLO	MDDSZ	/	36.292,85 EUR

AKTIVNOST 2:

Izvedeni bodo javni razpisi za sofinanciranje programov organizacij romske skupnosti v letih 2016 in 2017 s ciljem spodbujanja aktivnega delovanja organizirane romske skupnosti na različnih področjih, še posebej prek aktivnosti, ki bodo usmerjene v izboljšanje položaja pripadnic in pripadnikov romske skupnosti v lokalnem okolju.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: v letih 2016 in 2017 je bilo v okviru vsakoletnega javnega razpisa sofinanciranih po pet programov zvez društev, ki delujejo na področju romske skupnosti. V te programe je bilo leta 2016 vključenih 972 Rominj, veliko jih je sodelovalo tudi v programih, ki so se izvajali v letu 2017.

Izvedba: v okviru programov aktivnosti organizacij romske skupnosti so bile v letih 2016 in 2017 izvedene številne aktivnosti (delavnice, konference, posveti, ozaveščevalne, izobraževalne in aktivacijske aktivnosti), ki so jih izvajale organizacije romske skupnosti (zveze društev) v lokalnih okoljih, kjer živijo Rominje in Romi, in sicer z namenom spodbujanja aktivacije in večjega vključevanja Rominj in Romov v družbo, prispevanja h krepitvi vloge pripadnic in pripadnikov skupnosti in izboljšanju njihovega položaja ter prispevanja k odpravljanju nestrpnosti med večinskim in manjšinskim prebivalstvom, še posebej v lokalnih okoljih.

Prispevek k doseganju cilja: na podlagi dejanskih potreb na terenu, v lokalnih okoljih, kjer Romi in Rominje živijo, se podpirajo aktivnosti organizacij romske skupnosti za izboljšanje položaja pripadnic in pripadnikov romske skupnosti in prepoznavanja romske skupnosti kot sestavnega dela slovenske družbe ter aktivnosti, usmerjene v preprečevanje diskriminacije in odpravljanje predsodkov in stereotipov glede Romov in Rominj na lokalni ravni s poudarkom na romskih ženskah, deklicah in mladih. S tem se prispeva tudi k izboljšanju položaja romskih žensk in deklic v skupnosti in širšem lokalnem okolju ter se krepi ozaveščenost in aktivnost organizacij romske skupnosti na tem področju.

Nosilec: Urad Vlade RS za narodnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Realiziran znesek celotnega javnega razpisa za leto 2016	Realiziran znesek celotnega javnega razpisa za leto 2017
Ukrep 1516-11-0001 / Podpora italijanski in madžarski	131004	Sofinanciranje romske skupnosti	Urad Vlade RS za narodnosti	242.412,33 EUR	203.296,83 EUR

narodni skupnosti ter romski skupnosti					
--	--	--	--	--	--

AKTIVNOST 3 (dodatna):

Izveden je bil javni razpis za izvedbo kratkih programov socialne aktivacije – tip C – ženske z drugih kulturnih območij.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: v letu 2017 so bili na javnem razpisu izbrani štirje izvajalci, ki so začeli izvajati delavnice za krepitev vloge prikrajšanih skupin žensk iz drugačnih, bolj patriarhalno urejenih kulturnih okolij.

Izvedba: v letu 2017 so bile izvedene tri delavnice za socialno prikrajšane ženske: pripadnice albanske kulturne skupnosti in ženske iz arabskega kulturnega okolja. Aktivnosti so bile vsebinsko usmerjene v razvoj novih znanj in sposobnosti: učenje slovenskega jezika, funkcionalno opismenjevanje, razvijanje ročnih spretnosti, seznanjanje z delovanjem institucij s področja zdravstva, šolstva, trga dela in izobraževanja v RS, finančno opismenjevanje idr.

Prispevek k doseganju cilja: program bo ženskam v pomoč, da okrepijo svoje socialne kompetence in funkcionalna znanja za lažjo širitev lastnih socialnih mrež, ustvarjanje in oblikovanje prostora in časa zase ter vključevanje na trg dela in nastopanje na njem.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017 ⁵
OP 20.01570 OP 20.01571 OP 20.01572 OP 20.01575	160133,	PN 9.1 – Aktivno vključevanje – 14 – 20 – V – EU	MDDSZ	/	23.281,26 EUR
	160134	PN 9.1 – Aktivno vključevanje – 14 – 20 – V – SLO	MDDSZ	/	
	160135	PN 9.1 – Aktivno vključevanje – 14 – 20 – Z – EU	MDDSZ	/	
	160136	PN 9.1 – Aktivno vključevanje – 14 – 20 – Z – SLO	MDDSZ	/	

5. ZDRAVJE ŽENSK IN MOŠKIH

I. VAROVANJE IN KREPITEV ZDRAVJA ŽENSK IN MOŠKIH

Cilj 1:

Izboljšati in zmanjšati razlike v zdravju med ženskami in moškimi

⁵ Vrednost realiziranih sredstev iz proračuna RS.

UKREPA:

- dejavnosti za zmanjšanje neenakosti glede dostopa do zdravstvenih storitev in obravnave pri zdravstvenih storitvah ter uvajanje ustreznih ukrepov v zdravstvenem sistemu in medresorskih politikah
- razvoj in izvajanje preventivnih programov z novimi pristopi za izboljšanje odzivnosti moških

AKTIVNOST 1:

Izvajanje presejalnega programa SVIT – državnega programa presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki

Poročilo o izvedbi

Rezultat: konec leta 2016 se je končal četrti krog presejanja za zgodnje odkrivanje raka debelega črevesa in danke, v letu 2017 pa se je začel že peti krog. V letu 2016 se je vabilu v program SVIT odzvalo več kakor 64 % vabljenih oseb, v letu 2017 pa do 30. 6. 2017 več kakor 62 %. To pomeni, da se je vabilu programa SVIT v zadnjih dveh letih odzvalo nekaj odstotkov več vabljenih kot v prejšnjih letih. Odzivnost je primerljiva z najuspešnejšimi svetovnimi programi zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka debelega črevesa in danke.

Izvedba: državni program SVIT je organizirano populacijsko presejanje za zgodnje odkrivanje ter obravnavo predrakavih sprememb in raka debelega črevesa in danke, ki temelji na evropskih smernicah za zagotavljanje kakovosti presejanja. Namenjen je moškim in ženskam v starostni skupini od 50 do 69 let in je bil vzpostavljen za območje celotne države leta 2009. Presejanje je plačano iz sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja, kar pomeni, da je za vabljene osebe brezplačno.

Prispevek k doseganju cilja: sprememba podzakonskega akta v letu 2015 je omogočila, da so od tega leta v presejanje vključeni tudi moški in ženske v starosti od 69 do 74 let.

Nosilec: Nacionalni inštitut za javno zdravje

Porabljena finančna sredstva:

2016: 9.000.000 EUR

2017: 7.500.000 EUR

Sredstva Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

AKTIVNOST 2:

Priprava mreže zdravstvenega varstva na primarni in sekundarni ravni

Poročilo o izvedbi

Aktivnost v letih 2016 in 2017 ni bila izvedena.

Nosilec: Ministrstvo za zdravje

AKTIVNOST 3:

Izvajanje aplikativnega raziskovalnega projekta z naslovom Pilotna raziskava sprejemljivosti in kakovosti samoodvzema vaginalnega vzorca za test HPV pri neodzivnicah v državnem presejalnem programu za raka materničnega vratu državni program ZORA.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedba raziskovalnega projekta

Izvedba: rak materničnega vratu je eden redkih rakov, ki ga je mogoče preprečiti z odkrivanjem in zdravljenjem predrakavih sprememb. Kljub dobrim rezultatom, ki jih že od leta 2003 dosega program zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka materničnega vratu ZORA, obstajajo ženske, ki se ne udeležujejo redno presejalnih pregledov. Raziskave so pokazale, da so te ženske bolj ogrožene, da zbolijo za rakom materničnega vratu kot ženske, ki se pregledov udeležujejo. Zato je Onkološki inštitut Ljubljana v letih od 2013 do 2016 izvedel raziskovalni projekt, ki sta ga finančno omogočila Javna agencija za raziskovanje RS in Ministrstvo za zdravje. V raziskovalnem projektu so ugotavljali odziv žensk, ki na preglede ne hodijo, če se jim na dom pošlje tester z navodili za samoodvzem vaginalnega vzorca za ugotavljanje okužbe s HPV, ki ga po pošti vrnejo v laboratorij (domači test HPV). Ugotovljeno je bilo, da je bil odziv žensk dober.

Prispevek k doseganju cilja: s to raziskavo je Slovenija izpolnila priporočila dopolnjenih evropskih smernic za zagotavljanje kakovosti v presejanju za odkrivanje raka materničnega vratu iz leta 2015, ki državam z organiziranim presejalnim programom priporočajo, da pred uvedbo domačega testa HPV za neodzivnice preverijo nov pristop v pilotni raziskavi. Zaradi dobrih rezultatov raziskave je bilo presejanje neodzivnic z domačim testom HPV umeščen v *projekt presoje prenove presejalne politike državnega programa ZORA*. Na rezultatih te raziskave in mednarodnih raziskav, ki o tem tudi v svetu še zelo novem področju še potekajo, bo temeljila presoja, ali bomo v prihodnje v Sloveniji to vpeljali kot del programa ZORA.

Nosilca: Ministrstvo za zdravje, Onkološki inštitut Ljubljana

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2711-17-0003	7075	Raziskovalne naloge in študije	Ministrstvo za zdravje	16.334,00 EUR	16.334,00 EUR

AKTIVNOST 4:

Izvajanje preventivnih delavnic za duševno zdravje v okviru programa svetovanje za zdravje

Poročilo o izvedbi

V okviru primarnega zdravstvenega varstva se v zdravstveno vzgojnih centrih v zdravstvenih domovih izvajajo delavnice za krepitev duševnega zdravja. Sredstva zagotavlja Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Nosilec: Nacionalni inštitut za javno zdravje v sodelovanju z izvajalci zdravstvenega varstva na primarni ravni

Porabljena finančna sredstva:

2016: 72.000 EUR

2017: 129.000 EUR

Sredstva Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Cilj 2:

Izboljšati reproduktivno zdravje žensk in moških

UKREP:

- **razširitev preventivnih programov varovanja spolnega in reproduktivnega zdravja na celotno državo**

AKTIVNOST 1:

Izvajanje presejalnega programa DORA – državnega presejalnega programa za raka dojk v skladu s strateškim načrtom programa DORA 2015-2020.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvajanje programa s ciljem doseganja standarda, ko vsaka prebivalka med 50. in 69. letom starosti vsako drugo leto prejme osebno vabilo na pregled v njej najbližjo presejalno enoto DORE.

Izvedba: povprečna udeležba vabljenih žensk od začetka delovanja programa zgodnjega odkrivanja raka dojk DORA leta 2008 do konca leta 2016 je bila 73 %, s čimer je izpolnjen pogoj za uspešnost presejalnega programa (70-odstotna udeležba). Samo v letu 2017 je bilo do konca novembra opravljenih že 64.600 mamografij. Program zgodnjega odkrivanja raka dojk DORA je bil leta 2015 dopolnjen tako, da so presejalne enote programa DORA umeščene v regionalne bolnišnice ali zdravstvene domove, ki imajo ustrezno opremo in zajemajo dovolj veliko število žensk. Mobilne enote pa dopolnjujejo stacionarne enote tam, kjer so regionalne bolnišnice ali zdravstveni domovi ženskam težko dostopne oziroma dostopni. Strateški načrt širitve programa DORA, pripravljen v letu 2015, je predvidel izvajanje organiziranega presejalnega programa za raka dojk na območju Slovenije do konca leta 2017. Cilj je bil dosežen, saj je bil do konca leta 2017 z odprtjem presejalnih enot v zadnjih dveh regijah organizirani presejalni program razširjen na območje celotne Slovenije.

Prispevek k doseganju cilja: razširitev programa DORA na območje celotne Slovenije pomembno prispeva k izboljšanju reproduktivnega zdravja žensk.

Nosilec: Onkološki inštitut

Porabljena finančna sredstva:

2016: 6.800.000 EUR

2017: 7.600.000 EUR

Sredstva Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

AKTIVNOST 2:

Izvajanje presejalnega programa ZORA – državnega programa zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb materničnega vratu in zagotavljanje večje kakovosti dela: izvajanje smernic za standardizacijo postopkov in histopatoloških izvidov na področju ginekološke patologije

Poročilo o izvedbi

Rak materničnega vratu je eden redkih rakov, ki ga je mogoče preprečiti z odkrivanjem in zdravljenjem predrakavih sprememb. Program zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka materničnega vratu ZORA že od leta 2003 dosegla dobre rezultate, vendar pa ga je treba ves čas nadgrajevati spremljati kakovost izvajanja vseh delov programa. Smernice za standardizacijo postopkov in histopatoloških izvidov na področju ginekološke patologije so namenjene poenotenju dela na histopatološkem področju v Sloveniji. V tem času se je delo s pripravo smernic nadaljevalo, ni pa še končano, saj gre za obsežen projekt, pri katerem sodelujejo zelo različni strokovnjaki in strokovnjakinje.

Nosilec: Onkološki inštitut Ljubljana

Porabljena finančna sredstva:

2016: 3.200.000 EUR

2017: 3.500.000 EUR

Sredstva Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

UKREP:

- **povečanje dostopnosti ginekologov in ginekologinj na primarni ravni s posebno pozornostjo in občutljivostjo do mladostnic in zapostavljenih skupin žensk**

AKTIVNOST 1:

Priprava predloga mreže primarnega reproduktivnega zdravstvenega varstva

Poročilo o izvedbi

Rezultat: dokument, ki opredeljuje mrežo primarnega reproduktivnega zdravstvenega varstva z naslovom Mreža javne ginekološke dejavnosti na primarni ravni v Republiki Sloveniji, je bil izdelan že oktobra 2015. Takrat delovna skupina ni imela naloge, da se mreži doda še predlog dejavnosti na področju obravnave mladostnic in ranljivih skupin žensk, zato tega dela mreža iz leta 2015 ne vsebuje.

Izvedba: dokument si je za temeljna cilja zastavil doseči za 5 % višjo opredeljenost žensk, mlajših od 65 let, ter za 10 % višjo opredeljenost žensk, starejših od 65 let, v naslednjih desetih letih in ciljno »glavarino« za primarno raven 4.000 opredeljenih žensk na strokovno skupino. Za doseg teh ciljev bo treba zagotoviti širitev obstoječe mreže na primarni ravni in dodatne programe ustrezno razporediti v skladu z ugotovljenimi potrebami. Izračuni v dokumentu so pokazali, koliko novih strokovnih skupin bo treba dodati v mrežo za doseg teh ciljev.

Prispevek k doseganju cilja: Dokument je podlaga za doseg ciljev.

Nosilec: Ministrstvo za zdravje

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2711-17-0001	9513	Sistemska ureditev zdravstvenega varstva	MZ	0	0

AKTIVNOST 2:

Delovna skupina Ministrstva za zdravje, ki bo pripravila dokončni predlog mreže ginekološke dejavnosti na primarni ravni, bo v okviru tega dokumenta pripravila tudi predlog dejavnosti na področju obravnave mladostnic in ranljivih skupin žensk.

Poročilo o izvedbi

Mreža primarnega reprodukativnega zdravstvenega varstva je bila izdelana že oktobra 2015. Takrat delovna skupina ni imela naloge, da se mreži doda še predlog dejavnosti na področju obravnave mladostnic in ranljivih skupin žensk, zato tega dela mreža iz leta 2015 ne vsebuje.

Nosilec: Ministrstvo za zdravje

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

UKREP:

- **izobraževanje zdravstvenih delavk in delavcev za učinkovitejšo obravnavno nasilja v družini v zdravstveni dejavnosti**

AKTIVNOST:

Usposabljanje zdravstvenih delavcev in delavk za povečanje kompetenc za prepoznavanje in obravnavo žrtev nasilja v družini

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izobraževanje in usposabljanje je povečalo kompetence zdravstvenih delavcev in delavk za prepoznavo in obravnavo nasilja v družini, za ustrezno obravnavo žrtev nasilja v družini in za boljše sodelovanje zdravstvenih institucij z drugimi pristojnimi službami.

Izvedba: *strokovne smernice za obravnavo nasilja v družini pri izvajanju zdravstvene dejavnosti* so zbirka priporočenih ravnanj oziroma korakov za obravnavo otrok, žrtev zlorab in nasilja, ter odraslih žrtev nasilja. Namenjene so različnim zdravstvenem strokovnjakom in strokovnjakinjam, ki se srečujejo z žrtvami nasilja v družini in so objavljene na spletni strani Ministrstva za zdravje (http://www.mz.gov.si/fileadmin/mz.gov.si/pageuploads/javno_zdravje_2015/nasilje_v_druzini/STROKOVNE_SMERNICE_ZA_OBRAVNAVO_NASILJA_V_DRUZINI_PRI_IZVAJANJU_ZDRAVSTVENE_DEJAVNOSTI.pdf).

Strokovne smernice so se v letih 2015/16 začele izvajati in so bile podlaga za izobraževanja zdravstvenih delavcev in delavk, ki so potekala v okviru projekta POND_SiZdrav (prepoznavna in obravnava žrtev nasilja v družini v okviru zdravstvene dejavnosti) <http://www.prepoznajnasilje.si/izobrazevanja>. Izobraževanje se nadaljuje v okviru rednega strokovnega izobraževanja pri Zdravniški zbornici Slovenije.

Cilj projekta je bil dvigniti raven prepoznavne in ustreznega ukrepanja zdravstvenih delavcev in delavk v primerih suma nasilja v družini na podlagi multidisciplinarne izobraževalne platforme za prepoznavo in obravnavo žrtev nasilja v družini v okviru zdravstvene dejavnosti.

Izobraževanje in usposabljanje je obsegalo 16 ur in je bilo usmerjeno v povečanje kompetenc zdravstvenih delavcev in delavk za prepoznavo in obravnavo nasilja v družini, ustrezno obravnavo žrtve nasilja v družini in boljše sodelovanje zdravstvenih institucij z drugimi pristojnimi službami.

V letih 2015 in 2016 se je izobraževanja udeležilo več kot 2.000 zdravstvenih delavcev in delavk.

V 2016 je bilo v organizaciji in izvedbi Nacionalnega inštituta za javno zdravje izvedeno strokovno srečanje o preprečevanju spolnega nasilja nad otroki za učiteljice in učitelje, svetovalne delavke in delavce, vzgojiteljice in vzgojitelje, pomočnice oziroma pomočnike vzgojiteljic ter druge strokovne delavke in delavce v vzgojno-izobraževalnih ustanovah.

Prispevek k doseganju cilja: dvig ravni prepoznave in ustreznega ukrepanja zdravstvenih delavcev in delavk v primerih suma nasilja v družini na podlagi multidisciplinarne izobraževalne platforme za prepoznavo in obravnavo žrtev nasilja v družini v okviru zdravstvene dejavnosti.

Nosilec: Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti

UKREP:

- **izobraževanje strokovnjakov in strokovnjakinj v primarnem zdravstvu in drugih strokovnjakov in strokovnjakinj za prepoznavo duševnih stisk in samomorilnosti**

AKTIVNOST:

Projekt usposabljanja za prepoznavanje duševnih stisk in samomorilnosti

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedba projekta

Izvedba: projekt MOČ, ki ga je vodil Nacionalni inštitut za javno zdravje, se je izvajal do polovice leta 2016. Finančna sredstva za projekt so bila pridobljena iz virov programa norveškega finančnega mehanizma 2009–2014. Aktivnosti v projektu so zajemala: (i) izobraževanje strokovnjakov in strokovnjakinj na primarni zdravstveni ravni in drugih strokovnjakov in strokovnjakinj (o vsebinah duševnega zdravja in samomorilnosti), (ii) delavnice za krepitev lastnega duševnega zdravja strokovnjakov in strokovnjakinj, (iii) širitev mreže psiholoških svetovalnic na regije, kjer jih prej ni bilo, (iv) aktivnosti ozaveščanja splošne javnosti o duševnih stiskah, vključno s samomorom. Aktivnosti so potekale v času trajanja projekta (11. 2. 2015–30. 6. 2016).

Prispevek k doseganju cilja: projekt je prispeval k povečanju usposobljenih strokovnjakov in strokovnjakinj za prepoznavo duševnih stisk na primarni zdravstveni ravni in izven njega. Ena ključnih pridobitev pri zagotavljanju novih storitev, ki jih je omogočil projekt, je bila vzpostavitev mreže psiholoških svetovalnic. Po ocenah Nacionalnega inštituta za javno zdravje in projektne partnerja POSVET, ki sodeluje pri širitvi mreže svetovalnic, je bilo v mreži psiholoških svetovalnic opravljenih okoli 4500 svetovalnih ur za približno tisoč ljudi v stiski.

Nosilec: Nacionalni inštitut za javno zdravje

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo Nacionalnega inštituta za zdravje

UKREP:

- **razvoj in izvajanje programov ozaveščanja in informiranja o spolnem in reproduktivnem zdravju in pravicah, vključno z vzgojo za zdravo spolnost v šolah**

AKTIVNOST 1:

Vzgoja za zdravo spolnost v šolah

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvajanje spolne vzgoje kot medpredmetne vsebine v osnovnih in srednjih šolah

Izvedba: spolna vzgoja je medpredmetna vsebina in poteka v okviru predmetov biologije in državljanske in domovinske vzgoje ter etike v osnovnih šolah ter vzgoje za zdravje v srednjih šolah ter v okviru nekaterih izbirnih predmetih v osnovnih šolah, kot so vzgoja za zdravje, etnologija, filozofija za otroke, verstva in etika, državljanska kultura in šport za zdravje.

Prispevek k ciljem: z izvajanjem medpredmetne vsebine spolne vzgoje v osnovnih in srednjih šolah učenke, učence ter dijakinje in dijake informiramo in ozaveščamo o spolnem in reproduktivnem zdravju in pravicah ter spolnosti z vidika družboslovnih in naravoslovnih znanosti.

Nosilec: vzgojno-izobraževalni zavodi z zunanjimi izvajalci

Porabljena finančna sredstva:

Aktivnosti se izvajajo v okviru izvajanja pouka in dejavnosti šole.

AKTIVNOST 2:

Programi preprečevanja okužbe z virusom HIV/AIDS; sofinanciranje programov varovanja in krepitve zdravja 2016

Poročilo o izvedbi

Rezultat: v okviru javnih razpisov za varovanje in krepitev zdravja so bili sofinancirani programi na področju preprečevanja HIV.

Izvedba: leta 2016 je bilo financiranih pet programov na področju preprečevanja HIV, leta 2017 pa šest programov preprečevanja in obvladovanja okužbe s HIV in drugih spolno prenosljivih okužb. Za razliko od leta 2015, ko je bilo med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi, ugotovljenih največ novih okužb s HIV doslej, je bilo leta 2017 (do vključno 22. novembra) ugotovljenih za to skupino moških le 23 novih okužb, kar je najmanj v zadnjih desetih letih. Poleg tega je bilo med njimi drugače kakor leta 2015, ko je bilo postavljenih 18 zelo poznih diagnoz okužbe s HIV, ko imajo okuženi že hudo okvarjen imunski sistem in bi že nujno morali prejemati protiretrovirusna zdravila, leta 2017 (do vključno 22. novembra) postavljenih le devet tako poznih diagnoz, kar je najmanj v zadnjih desetih letih. Število novih diagnoz okužbe s HIV med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi, se je zmanjšalo zaradi uspešnosti kombinirane preventive, predvsem sprememb glede dostopnosti in kulture testiranja in takojšnjega zdravljenja tistih z novo diagnozo okužbe s HIV, k čemur je močno prispevalo delo nevladnega sektorja, ki ga podpira Ministrstvo za zdravje.

Prispevek k doseganju cilja: zmanjšanje novih okužb s HIV med moškimi, ki imajo spolne odnose z moškimi.

Nosilec: Ministrstvo za zdravje

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2711-17-0011	6855	Nacionalni programi boja proti AIDS	MZ	96.220 EUR	328.740 EUR

6. URAVNOTEŽENA ZASTOPANOST ŽENSK IN MOŠKIH NA POLOŽAJIH ODLOČANJA

I. URAVNOTEŽENA ZASTOPANOST ŽENSK IN MOŠKIH NA POLOŽAJIH ODLOČANJA V POLITIKI

Cilj 1:

Povečanje deleža žensk na vseh ravneh političnega odločanja

UKREP:

- sprememba zakonodaje za povečanje minimalnega deleža vsakega od spolov na kandidatnih listah za volitve v Državni zbor na 40 %

AKTIVNOST:

Sprememba Zakona o volitvah v Državni zbor

Poročilo o izvedbi

Predlagani ukrep, tj. sprememba šestega odstavka 43. člena Zakona o volitvah v državni zbor glede povečanja kvote zastopanosti za oba spola na kandidatnih listah na najmanj 40 %, ni bil izveden. Gre za politično občutljiv zakon, za katerega je potrebna 2/3-podpora vseh poslancev in poslank.

Nosilec: Ministrstvo za javno upravo

UKREP:

- izvajanje projektov in programov za spodbujanje žensk za vstop v politiko in ozaveščanja o pomenu uravnotežene zastopanosti spolov v politiki na državni in lokalni ravni s posebno pozornostjo in občutljivostjo do mladih žensk, Rominj, žensk iz narodnih manjšin in drugih zapostavljenih skupin

AKTIVNOST:

Medijska kampanja o uravnoteženi zastopanosti žensk in moških na mestih odločanja v gospodarstvu

Poročilo o izvedbi

Rezultat: v medijski kampanji je bila splošna javnost več mesecev opozarjana na neuravnoteženo zastopanost žensk in moških na mestih odločanja ter izpostavljalo ravnanja, ki bi prispevala k bolj uravnoteženi zastopanosti žensk in moških na vodstvenih in vodilnih mestih tako v politiki kot v gospodarstvu.

Izvedba: kampanja je potekala v sklopu projekta *Uravnotežimo odnose moči med spoloma* in je bila usmerjena v krepitev znanja in ozaveščenosti širše javnosti o prednostih zagotavljanja uravnotežene zastopanosti žensk in moških na vodilnih mestih v gospodarstvu in politiki. Cilj kampanje je bil s plakati, radijskimi oglasi in spletnimi stranmi ozaveščati o nizkem deležu žensk na mestih odločanja oziroma najvišjih položajih v gospodarstvu in politiki. Opozarjalo se je o tem, da imata oba spola dejansko moč vplivanja na odločitve, saj so odločitve, ki jih sprejema samo ena skupina, večinoma manj celovite in ne zajemajo potreb vseh družbenih skupin.

Prispevek k doseganju cilja: ozaveščanje o pomenu uravnotežene zastopanosti obeh spolov v procesih odločanja, ki vključuje tako gospodarski sektor kot tudi politično odločanje, prispeva k oblikovanju in

izvajanju ukrepov za doseganje uravnotežene zastopanosti moških in žensk na mestih odločanja v gospodarstvu.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Finančna sredstva za celotno medijsko kampanjo so opredeljena v poglavju 3, IV, cilj 1, aktivnost 1.

AKTIVNOST (dodatna):

Organizacija posveta »Vključevanje vidika spola v zaposlovanje in kadrovanje« na Ministrstvu za notranje zadeve z organoma v sestavi

Poročilo o izvedbi

Rezultat: večja ozaveščenost vodstvenih delavcev in delavk in drugih zaposlenih o pomenu uravnotežene zastopanosti žensk in moških na vodilnih položajih ter skrbi za vključevanje vidika spola v redno delo na podlagi vključevanja načela enakosti spolov.

Izvedba: posvetovalno telo za vključevanje načela enakosti spolov na Ministrstvu za notranje zadeve z organoma v sestavi je v novembru 2016 organiziralo strokovni posvet z naslovom *Vključevanje vidika spola v zaposlovanje in kadrovanje*. Posvet je potekal na Policijski akademiji v Tacnu.

Zunanji in notranji strokovnjaki in strokovnjakinje so na posvetu predstavili različne vidike vključevanja vidika spola v zaposlovanje in kadrovanje s poudarkom na kadrovskem upravljanju, strokovnosti oziroma ugotavljanju, kakšna je vloga spola pri razvoju kariere posameznika in posameznice. Na posvetu so s svojimi prispevki sodelovali notranji izvajalci in izvajalke z Ministrstva za notranje zadeve in Policije in tudi zunanji gostje Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Fakultete za družbene vede v Ljubljani in Fakultete za upravo.

Posveta se je udeležilo 66 uslužbencev in uslužbenk Ministrstva za notranje zadeve, Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve in Policije. Na posvet so bili poleg vodstva Ministrstva za notranje zadeve in Policije vabljeni tudi drugi vodstveni delavci in delavke, kadroviki in kadrovice ter člani in članice posvetovalnega telesa za vključevanje načela enakosti spolov Ministrstva za notranje zadeve z organoma v sestavi.

Prispevek k doseganju cilja: s tovrstnim ozaveščanjem prispevamo, da zaposleni pri svojem delu upoštevajo vidik spola in prepoznajo značilne razlike in različne potrebe žensk ter moških na vseh ravneh in v vseh fazah, s čimer se odpravlja neenakost med spoloma in izboljšujejo storitve, namenjene različnim skupinam uporabnic in uporabnikov.

Nosilca: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

II. URAVNOTEŽENA ZASTOPANOST ŽENSK IN MOŠKIH NA POLOŽAJIH ODLOČANJA V GOSPODARSTVU

Cilj 1:

Povečanje deleža žensk na vodstvenih in vodilnih položajih v gospodarstvu

UKREP:

- sprejem zakonodaje, ki spodbuja uravnoteženo zastopanost spolov na mestih odločanja v gospodarskih družbah

AKTIVNOST:

Priprava Zakona o ukrepih za uravnoteženo zastopanost žensk in moških na mestih odločanja v gospodarstvu

Poročilo o izvedbi

Rezultat: pripravljene pravne in vsebinske podlage ter izhodišča za ureditev področja

Izvedba: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je leta 2016 ustanovilo delovno skupino za pripravo predloga zakona o ukrepih za uravnoteženo zastopanost žensk in moških na mestih odločanja, naloga katere je bila preučitev veljavne zakonodaje ter stanja glede mest odločanja v slovenskem zasebnem in javnem sektorju z vidika uravnotežene zastopanosti žensk in moških ter priprava predloga zakona. V skupini so sodelovale predstavnice in predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Univerze v Ljubljani – Fakultete za družbene vede ter Fakultete za upravo, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Gospodarske zbornice, Slovenske kadrovske zveze, Združenja delodajalcev, Združenja nadzornikov, Združenja Manager, Petrola, d. d., Prve group, plc., Zveze svobodnih sindikatov in Združenja svetov delavcev.

Prispevek k doseganju cilja: delovna skupina je do izteka mandata pripravila pregled obstoječih tujih praks in zakonodaje ter preučila, katere izmed že uveljavljenih tujih rešitev bi bilo mogoče prenesti v slovensko prakso. Razprava je osvetlila področja, kjer bi zaradi posebnosti slovenskega gospodarskega okolja lahko nastale težave pri izvajanju.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

UKREP:

- izvajanje programov in projektov za spodbujanje žensk za prevzem najvišjih položajev v gospodarskih družbah in ozaveščanje o pomenu uravnotežene zastopanosti na najvišjih položajih v gospodarstvu

AKTIVNOST:

Medijska kampanja o uravnoteženi zastopanosti žensk in moških na mestih odločanja v gospodarstvu

Poročilo o izvedbi

Rezultat: medijska kampanja je splošno javnost več mesecev opozarjala na neuravnoteženo zastopanost žensk in moških na mestih odločanja ter izpostavljala ravnanja, ki bi prispevala k bolj uravnoteženi zastopanosti žensk in moških na vodstvenih in vodilnih položajih v politiki in gospodarstvu.

Izvedba: kampanja je potekala v sklopu projekta *Uravnotežimo odnose moči med spoloma*. Usmerjena je bila v krepitev znanja in ozaveščenosti širše javnosti o prednostih zagotavljanja uravnotežene zastopanosti žensk in moških na vodilnih položajih v gospodarstvu in politiki. Cilj kampanje je bil s plakati, radijskimi oglasi in spletnimi stranmi ozaveščati o nizkem deležu žensk na mestih odločanja oziroma najvišjih položajih v gospodarstvu in politiki. Opozarjalo se je o tem, da imata oba spola

dejansko moč vplivanja na odločitve, saj so odločitve, ki jih sprejema samo ena skupina, praviloma manj celovite in ne upoštevajo potreb vseh družbenih skupin.

Prispevek k doseganju cilja: ozaveščanje o pomenu uravnotežene zastopanosti obeh spolov v procesih odločanja, ki vključuje tako gospodarski sektor kot tudi politično odločanje, prispeva k oblikovanju in izvajanju ukrepov za doseganje uravnotežene zastopanosti moških in žensk na mestih odločanja v gospodarstvu.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Finančna sredstva za celotno medijsko kampanjo so opredeljena v poglavju 3, IV, cilj 1, aktivnost 1.

III. URAVNOTEŽENA ZASTOPANOST ŽENSK IN MOŠKIH V VLADNIH TELESIH, STROKOVNIH SVETIH IN OSEBAH JAVNEGA PRAVA

Cilj 1:

Povečanje deleža premalo zastopanega spola v vladnih telesih, strokovnih svetih in osebah javnega prava

UKREP:

- **analiza izvajanja uredbe z vidika uravnotežene zastopanosti spolov v zadevnih organih in po potrebi predlog sprememb**

AKTIVNOST:

Analiza izvajanja Uredbe o uravnoteženi zastopanosti spolov v vladnih telesih, strokovnih svetih in osebah javnega prava

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedena analiza

Izvedba: podatkov o sestavi vladnih teles, strokovnih svetov in oseb javnega prava po spolu oziroma osebnih podatkov imenovanih oseb Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije ne zbira in ne analizira, zato je bila analiza opravljena na podlagi podatkov iz sprejetih sklepov Vlade Republike Slovenije o imenovanju oseb v tovrstna telesa oziroma organe v letu 2017. Analiza je pokazala, da je bilo imenovanje oseb v različne medresorske in koordinacijske skupine, upravne in nadzorne odbore ter strokovne svete in svete javnih zavodov glede na število vseh imenovanj uravnoteženo po spolu (vsaj 40 % enega spola). Delež žensk je bil najvišji pri imenovanjih članov oziroma članic v različne medresorske in koordinacijske skupine (56,1 %). Pri imenovanju članov oziroma članic upravnih in nadzornih odborov je bil delež žensk 42,7 %, pri imenovanju članov oziroma članic strokovnih svetov in svetov javnih zavodov pa 40,7 %. Pregled imenovanj članov in članic v posamezna vladna telesa, strokovne svete in osebe javnega prava je pokazal, da je bilo v 40,6 % imenovanje uravnoteženo po spolu, v 36,2 % je bilo imenovanih več kot 60 % moških, v 23,1 % pa več kot 60 % žensk. Ker je bila analiza narejena na podlagi podatkov, tj. sprejetih sklepov Vlade Republike Slovenije, ni bilo mogoče pridobiti podatka, ali je bilo v primeru, ko ni uravnotežene zastopanosti po spolu, pojasnjeno, zakaj ne.

Prispevek k doseganju cilja: analiza je pokazala, da je bilo imenovanje članov in članic na splošno uravnoteženo po spolu. Pri imenovanjih v posamezna vladna telesa, strokovne svete in upravne ter nadzorne odbore pa prihaja do po spolu neuravnoteženega imenovanja. Zato bo treba še okrepiti nadzor nad izvajanjem uredbe in s tem prispevati k povečanju deleža premalo zastopanega spola v posameznih vladnih telesih, strokovnih svetih in upravnih ter nadzornih odborih.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

7. NASILJE NAD ŽENSKAMI

I. NIČELNA STRPNOST DO NASILJA NAD ŽENSKAMI

Cilj 1:

Zmanjšanje pojavnosti nasilja nad ženskami

UKREP:

- izvajanje dejavnosti in projektov za promocijo politike enakosti spolov ter boljše ozaveščenost in informiranost o nasilju nad ženskami, zlasti nasilju nad ženami v domačem okolju in partnerskih odnosih, o trgovini z ženskami in spolnem nasilju, s posebno pozornostjo in občutljivostjo do ranljivih oziroma izključenih skupin žensk

AKTIVNOST 1:

Organizacija posveta »Vloga in pomen delovne organizacije in ostalih institucij pri prepoznavanju nasilja v družini«

Poročilo o izvedbi

Rezultat: večja ozaveščenost, prepoznavanje raznih oblik nasilja in razlogov za nasilje ter preventiva na tem področju

Izvedba: strokovni posvet je potekal oktobra leta 2016 na Policijski akademiji v Tacnu. Pogosto je namreč organizacija, kjer smo zaposleni, prostor, kamor se žrtve zatečejo in poiščejo varnost in zaščito. Vsaka organizacija lahko torej z ozaveščanjem in podporo zaposlenim zagotovi zaščito in pomoč domnevnim žrtvam nasilja. Na posvet so bili vabljeni policisti in policistke, tisti, ki se pri svojem delu srečujejo s prepoznavanjem in preprečevanjem nasilja v družini, vodstveni in vodilni delavci in delavke, člani in članice posvetovalnega telesa za vključevanje načela enakosti spolov Ministrstva za notranje zadeve z organoma v sestavi in drugi. Na posvetu so s svojimi strokovnimi prispevki sodelovali notranji izvajalci in izvajalke s Policije in zunanji s SOS-telefona za ženske in otroke žrtve nasilja Psihiatrične klinike v Ljubljani ter s področja psihoterapije. Zunanji in notranji strokovnjaki in strokovnjakinje so govorili o aktualnih vprašanjih, ki so pomembna pri preprečevanju nasilja v družini in nad ženskami, o razlogih za nasilje in vlogi zaposlenih, vodstvenih delavcev in delavk, sodelavcev in sodelavk, institucij, nevladnih organizacij in organizacije, v kateri smo zaposleni, pri preprečevanju nasilja v družini in nad žensko. Zaposleni so se med drugim seznanili z oblikami pomoči, ki so na voljo v organizaciji ter z vlogo zaupnih oseb v organizaciji.

Posveta se je udeležilo 90 zaposlenih z Ministrstva za notranje zadeve, Inšpektorata Republike Slovenije za notranje zadeve in Policije.

Prispevek k doseganju cilja: tovrstne oblike ozaveščanja, v katere so med drugim vključeni tudi zunanji izvajalci in izvajalke, pomembno prispevajo k širjenju znanja ter pridobivanju novih izkušenj in praks s področja preprečevanja nasilja nad ženskami.

Nosilca: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva in Policije

AKTIVNOST 2:

Informiranje o postopkih policije ob prijavi nasilja v družini na spletni strani Policija.si v nemščini, madžarščini, italijanščini, hrvaščini, srbsčini (cirilici) (ob slovenski in angleški različici)

Poročilo o izvedbi

Rezultat: aktivnost še poteka.

Izvedba: informacija na spletni strani Policija.si vsebuje tudi podatke in določila iz veljavne zakonodaje. V letih 2016 in 2017 sta bila obsežno spremenjena Zakon o preprečevanju nasilja v družini in Kazenski zakonik. Zavrnjena pa je bila novela Zakona o kazenskem postopku, ki je bila pomembna v tistem delu, ki se nanaša na žrtve kaznivega dejanja (Direktiva 2012/29/EU o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj). Objava v slovenskem jeziku je dopolnjena z novostmi, za druge jezike pa bo po uredniškem pregledu objava opravljena predvidoma leta 2018.

Prispevek k doseganju cilja: aktivnost še poteka, končana bo predvidoma leta 2018.

Nosilca: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo Policije

AKTIVNOST 3:

Ustanovitev usklajevalnega telesa Vlade Republike Slovenije za spremljanje izvajanja Konvencije Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima

Poročilo o izvedbi

Rezultat: Istanbulska konvencija oziroma Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima je prvi in hkrati najobsežnejši mednarodni pravni instrument, ki celovito določa obveznosti pogodbenic za preprečevanje nasilja nad ženskami, vključno z nasiljem v družini. Države pogodbenice obvezuje k celostnemu pristopu obravnave nasilja nad ženskami in deklicami, vključno z nasiljem v družini, ki vključuje preprečevanje nasilja, zaščito in podporo žrtev, pregon storilcev in celovito ter usklajeno ukrepanje. Slovenija je konvencijo podpisala med prvimi, in sicer septembra 2011.

Izvedba: 7. aprila 2016 je bila s sklepom vlade ustanovljena vladna medresorska delovna skupina za spremljanje izvajanja Istanbulske konvencije. Odgovorna je za usklajevanje, izvajanje, spremljanje in vrednotenje politik in ukrepov za preprečevanje vseh oblik nasilja in boj proti njim, ki jih zajema področje Istanbulske konvencije. Opravlja naslednje naloge:

- zagotavlja, da so različni ukrepi sprejeti na podlagi Istanbulske konvencije, ustrezno usklajeni, v skladu s pristojnostmi in odgovornostmi državnih organov iz Ustave in zakonov ter da je njihov cilj ustrezno delovanje vseh delov državne uprave in drugih povezanih institucij s področja Istanbulske konvencije,
- zagotavlja usklajeno zbiranje ustreznih splošnih ali statističnih podatkov in informacij ter analizo in razširjanje ugotovitev,
- spremlja način in učinkovitost izvajanja politik in ukrepov za preprečevanje vseh oblik nasilja, ki so zajete v Istanbulski konvenciji, ter boj proti njim na državnih in lokalni ravni,
- zagotavlja znanstveno vrednotenje posamezne politike ali ukrepa, da se ugotovi, ali ta politika oziroma ukrep ustreza potrebam žrtev nasilja in izpolnjuje svoj namen, ter da se razkrijejo nenamerne posledice,

- pripravlja poročilo o zakonodajnih in drugih ukrepih za izvajanje določb Istanbulske konvencije, ki ga predloži skupini strokovnjakov in strokovnjakinj za ukrepanje proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini - GREVIO.

Prispevek k doseganju cilja: zagotavljanje rednega sestajanja medresorske delovne skupine za nemoteno spremljanje izvajanja Istanbulske konvencije

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST 4:

Delovanje kriznih centrov za odrasle žrtve nasilja

Poročilo o izvedbi

Rezultat: zagotavljanje krizne namestitve v okviru javne službe za ženske in matere z otroki, ozaveščanje in informiranje nameščenih uporabnic

Izvedba: obstajata dva krizna centra za odrasle žrtve nasilja, in sicer v Mariboru in Piranu.

Prispevek k doseganju cilja: zagotavljanje krizne namestitve za ženske in matere z otroki v okviru javne službe

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-11-0024 - Izvajanje storitev kriznih centrov in interventnih služb	4073	Krizni centri	MDDSZ	354.663,74 EUR	374.466,81 EUR

AKTIVNOST 5:

Delovanje programa za zaščito žrtev trgovine z ljudmi

Poročilo o izvedbi

Rezultat: zagotavljanje krizne namestitve za žrtve trgovine z ljudmi, otroke in odrasle, ozaveščanje in informiranje nameščenih žrtev

Izvedba: javni razpis za sofinanciranje izvajanja projekta *Oskrba žrtev trgovine z ljudmi - krizna namestitve v letu 2016 za obdobje od 1. 6. 2016 do 31. 12. 2016 in v letu 2017.*

Prispevek k doseganju cilja: zagotavljanje krizne namestitve za žrtve trgovine z ljudmi, otroke in odrasle, nudenje pomoči žrtvam trgovine z ljudmi pri njihovem telesnem, psihološkem in socialnem okrevanju, ko se žrtvi zagotovi prvi in nujni umik iz ogrožajočih okoliščin.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-11-0036 Izvajanje in sofinanciranje programov socialnega varstva	2016: 4072 2017: 170084	2016: Eksperimentalni in razvojni programi socialnega varstva ter sofinanciranje programov nevladnega sektorja 2017: Trgovina z ljudmi	MDDSZ	14.212,26 EUR	28.576,04 EUR

AKTIVNOST 6:

Izvajanje in podpora socialno-varstvenih programov v zvezi z nasiljem in preprečevanjem nasilja ter obravnava žensk z izkušnjo nasilja in storilcev nasilnih dejanj

Poročilo o izvedbi

Rezultat: delujoča mreža programov materinskih domov, varnih hiš, zatočišč in informativnih in svetovalnih programov in programov osebnega svetovanja ter programov za storilce nasilnih dejanj

Izvedba: v letih 2016 in 2017 je bila v okviru socialno-varstvenih programov nadgrajena mreža programov, ki delujejo na področju preprečevanja nasilja in obravnave žrtev nasilja. Leta 2016 je bila mreža razširjena z eno enoto materinskega doma in dvema svetovalnicama za žrtve nasilja, leta 2017 pa z dvema svetovalnicama za žrtve nasilja. Razširjena je bila tudi mreža programov, ki vključujejo storilce nasilnih dejanj.

Prispevek k doseganju cilja: s širitvijo mreže socialno-varstvenih programov sta se število zmogljivosti (namestitvev) v materinskih domovih in dosegljivost svetovanja za žrtve nasilja povečali.

Nosilec: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-11-0036 Izvajanje in sofinanciranje programov socialnega varstva	170083	Javni socialno-varstveni programi	MDDSZ	2.750.000,00 EUR	2.829.808,00 EUR
2611-11-0036 Izvajanje in sofinanciranje programov socialnega varstva	170083	Razvojni socialno-varstveni programi	MDDSZ	480.000,00 EUR	520.191,33 EUR

UKREP:

- izvajanje in podpora programov usposabljanj strokovnih kadrov v različnih organizacijah, ki delajo na področju preprečevanja nasilja ter obravnave žensk z izkušnjo nasilja in storilcev nasilnih dejanj

AKTIVNOST 1:

Izvedba letnega izobraževanja za strokovne delavce in delavke na področju obravnave spolnega nasilja

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedba usposabljanj in priprava zgibanke *Uresničevanje načela enakosti spolov*

Izvedba: člani in članice posvetovalnega telesa za integracijo načela enakosti spolov Ministrstva za notranje zadeve z organoma v sestavi so v letu 2017 pripravili zgibanko z namenom seznaitve zaposlenih z dejavnostmi s področja enakosti spolov, ki je v Policiji organizacijsko umeščeno v Center za raziskovanje in socialne veščine pri Policijski akademiji. Zgibanka je bila izdelana v 1000 izvodih, od tega 850 v slovenskem in 150 v angleškem jeziku. Zgibanke so bile poslane zaposlenim na ministrstvu.

V letih 2016 in 2017 je bilo izvedenih več izobraževanj in usposabljanj za delavce in delavke Policije (kriminaliste in kriminalistke ter policiste in policistke). Cilj izobraževanja in usposabljanj je bil nadgraditi in pridobiti nova znanja ter izkušnje. Na usposabljanjih so sodelovali kriminalisti in kriminalistke ter policisti in policistke, ki preiskujejo nasilna kazniva dejanja, kjer so žrtve vseh oblik nasilnih dejanj ženske. Organizirana in izvedena so bila naslednja izobraževanja:

- Izobraževanje (maj 2016) z delovnim naslovom »*Mladinci in maloljetnici 2016*«. Usposabljanje je potekalo skupaj s policisti in policistkami ter kriminalisti in kriminalistkami iz Republike Hrvaške;
- 15. posvet (april 2016) na Brdu pri Kranju z naslovom *Pot do otroka* (Policija kot soorganizator);
- 6. posvet (september 2016), organiziran skupaj s prijavno točko Spletno oko, z naslovom *Včeraj, danes, jutri* (Policija kot soorganizator);
- izobraževanje policistov in policistk ter kriminalistov in kriminalistk (marec 2017, tri dni), ki preiskujejo kazniva dejanja nasilje v družini in spolne zlorabe otrok;
- 16. posvet, Brdo pri Kranju (april 2017), z naslovom *V imenu otroka* (Policija kot soorganizator);
- 7. posvet (september 2017) s prijavno točko Spletno oko z naslovom *Včeraj, danes, jutri* (Policija kot soorganizator).

Prispevek k doseganju cilja: s tovrstnim ozaveščanjem prispevamo, da se zaposleni lahko seznani s pomenom politike enakosti spolov, dejavnostmi na tem področju ter možnostjo nudenja pomoči in informacij v primeru nasilja na delovnem mestu ali v domačem okolju. Usposabljanja prispevajo k strokovnosti pri prepoznavanju in obravnavanju navedenih primerov (kaznivih dejanj, prekrškov), kjer so žrtve ženske.

Nosilca: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
*	5572	Materialni stroški	Policija	485,56 EUR	485,56 EUR

* Zloženka je bila natisnjena z rednimi sredstvi za tiskanje

AKTIVNOST 2:

Izvedba letnega izobraževanja za strokovne delavce in delavke centrov za socialno delo o preprečevanju nasilja

Poročilo o izvedbi

Rezultat: večja učinkovitost pri delu z žrtvami in povzročitelji nasilja ter pri prepoznavanju morebitnih žrtev trgovine z ljudmi.

Izvedba: Socialna zbornica Slovenije je na podlagi letne pogodbe izvedla seminar *Izobraževanje strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev z namenom preprečevanja nasilja v družini in izobraževanje strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev za delo z migranti in žrtvami trgovine z ljudmi.*

Prispevek k doseganju cilja: večja usposobljenost in ozaveščenost strokovnih delavcev in delavk pri delu z žrtvami in pri prepoznavanju žrtev

Nosilca: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Socialna zbornica

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
2611-11-0072 - Izvajanje javnih pooblastil	4077	Strokovno usposabljanje delavcev socialnega varstva	MDDSZ	41.868,00 EUR	41.868,00 EUR

AKTIVNOST 3:

Izobraževanje sodnikov in sodnic ter tožilcev in tožilk o preprečevanju nasilja nad ženskami in v družini, ki bo vključevalo: izobraževanje sodnikov in sodnic o Zakonu o preprečevanju nasilja v družini (ZPND); izobraževanje sodnikov in sodnic ter tožilcev in tožilk o nasilju v družini in nasilju nad otroki; izobraževanje sodnikov in sodnic ter tožilcev in tožilk o boju proti trgovini z ljudmi.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: vidik spola je bil redno vključen v izobraževanja za sodnike in sodnice, državne tožilce in tožilke in državne pravobranilce in pravobranilke oziroma državne odvetnike in odvetnice, ki jih je organiziral Center za izobraževanje v pravosodju (v nadaljevanju CIP). CIP je v skladu z zakonskimi in podzakonskimi pristojnostmi pristojen za izobraževanja za zaposlene v pravosodnih organih. CIP vsako leto sprejme letni načrt dela, ki ga obravnava strokovni svet Centra za izobraževanje v pravosodju in ga sprejme minister oziroma ministrica za pravosodje. Izvaja svoja izobraževanja na podlagi letnega načrta ter aktualnih potreb in pobud iz pravosodja.

Izvedba: vključevanje vidika enakosti spolov je že več let vključeno v programe izobraževanj bodisi kot samostojno izobraževanje bodisi kot del širšega programa. Tako je na primer CIP leta 2017 izvedel seminar z naslovom *Predstavitev novosti Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preprečevanju nasilja v družinah in Istanbulske konvencije*, kamor so bili poleg zaposlenih v pravosodju vabljeni tudi zaposleni na centrih za socialno delo.

Dodatno sta na področju prava enakosti spolov v okviru mednarodnega sodelovanja CIP potekala dva seminarja, in sicer Akademije za evropsko pravo o pravu EU o enakih možnostih žensk in moških od 6. do 7. oktobra 2016 v Budimpešti in seminar Akademije za evropsko pravo o pravu EU o enakih

možnostih žensk in moških 5. in 6. oktobra 2017 v Firencah. Na teh seminarjih je bila zagotovljena tudi udeležba sodnic iz Slovenije.

Prispevek k doseganju cilja: pričakovani rezultat je boljša usposobljenost sodstva in tožilstva za obravnavo nasilja nad ženskami in nasilja v družini.

Nosilec: Ministrstvo za pravosodje (CIP)

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo

8. ENAKOST SPOLOV V ZUNANJI POLITIKI IN PRI MEDNARODNEM RAZVOJNEM SODELOVANJU

I. VKLJUČEVANJE ENAKOSTI SPOLOV V ZUNANJEPOLITIČNE POBUDE

Cilj 1:

Večja prepoznavnost Slovenije kot pobudnice in promotorke idej in projektov na različne teme, povezane z enakostjo spolov, na bilateralni in multilateralni ravni

UKREP:

- **podpora prizadevanjem za enakost spolov in opolnomočenje žensk na mednarodni ravni, vključno z organizacijo dogodkov in vodenjem pobud**

AKTIVNOST 1:

Aktivno sodelovanje Slovenije na različnih dogodkih in mednarodnih forumih

Poročilo o izvedbi

Rezultat: redna in aktivna udeležba Slovenije na dogodkih v okviru mednarodnih organizacij in mednarodnih forumov o enakosti spolov in dogodkov, ki jih organizirajo druge države, ter izpostavljanje enakosti spolov kot slovenske prednostne naloge. Potrditev vloge Slovenije kot pobudnice in zagovornice enakosti spolov.

Izvedba: slovenski predstavniki in predstavnice so nastopili na dogodkih v okviru različnih mednarodnih forumov in mednarodnih skupnosti, in sicer:

London: vrh o načrtovanju družine - Family Planning Summit 2017, ki je potekal v organizaciji britanske ministrice za mednarodno razvojno sodelovanje Priti Patel, Sklada ZN za prebivalstvo (UNFPA) ter fundacije Bill & Melinda Gates;

Dunaj: vodilna vloga stalnega predstavnika v okviru MenEngage (OVSE), sodelovanje v pobudi »šampioni za enakost spolov« in v Skupini prijateljev žensk na jedrskem področju (IAEA, CTBTO);

New York: izjave v okviru tretjega odbora Generalne skupščine OZN, tradicionalna podpora ustreznim obravnavanim resolucijam in pridružitve stalne predstavnice pobudi »šampioni za enakost spolov«;

Ženeva: izjave v okviru zasedanj Sveta OZN za človekove pravice, tradicionalna podpora ustreznim obravnavanim resolucijam in nadaljevanje aktivnosti v pobudi »šampioni za enakost spolov«;

Madrid: sodelovanje veleposlanice na mednarodni konferenci Unije za Sredozemlje z naslovom »Ženske kot motor trajnostnega razvoja« (oktober 2016);

New Delhi: sodelovanje predstavnikov veleposlaništva v aktivnostih diplomatskega zbora za ozaveščanje o pravicah deklic ob mednarodnem dnevu deklic (oktober 2016);

Bruselj: sodelovanje veleposlanika na konferenci "*She Decides*" (marec 2017) in izvedba finančnega prispevka v United Nations Population Fund v višini 10.000 EUR kot podkrepitev podpore pobudi;

Tel Aviv: sodelovanje veleposlanice na mednarodni konferenci Women Wage Peace (marec 2017);

New Delhi: sodelovanje veleposlanika na mednarodni konferenci »*Making Women Experts Successful*« (april 2017) in sodelovanje veleposlanika in delegacije slovenskih poslovnih žensk na "*Women Economic Forum*" (maj 2017);

London: sodelovanje predstavnika veleposlaništva na vrhu o načrtovanju družine (julij 2017);

Buenos Aires: sodelovanje veleposlanice na delavnici EU – CELAC o preprečevanju na spolu temelječega nasilja, preprečevanje in izobraževanje moških (september 2017);

New Delhi: sodelovanje veleposlanika in predstavnikov veleposlaništva v aktivnostih diplomatskega zbora za ozaveščanje o pravicah deklic ob mednarodnem dnevu deklic (oktober 2017);

Bukarešta: sodelovanje veleposlanika na mednarodni konferenci "*Création, innovation, entrepreneuriat, croissance et développement: les femmes s'imposent*" (november 2017);

Kairo: sodelovanje na mednarodni konferenci Unije za Sredozemlje o krepitevi vloge žensk (november 2017); finančni prispevek za delovanje entitete ZN za enakost spolov in krepitev moči žensk v višini 10.000 EUR v letu 2017; nastop slovenske govorkerice na drugi pregledni konferenci OVSE za enakost spolov junija 2017; kosponsoriranje dogodkov Akademskega sveta za ZN na Dunaju o femicidu novembra 2016 in o nasilju nad starejšimi ženskami novembra 2017 ter strokovnega sestanka OVSE o MenEngage novembra 2017.

Prispevek k doseganju cilja: povečanje naporov za izboljšanje položaja žensk po svetu in potrditev vloge Slovenije kot zagovornice enakosti spolov in krepitev vloge žensk. Prispevek k prepoznavnosti Slovenije zaradi njene institucionalne ureditve enakosti spolov in delitev izkušenj ter njenega delovanja na področju preprečevanja nasilja nad ženskami in boja proti njemu ter zagovarjanje vključevanja moških in dečkov. V večstranskih aktivnostih in političnem dialogu si Slovenija prizadeva za ohranjanje obstoječih standardov in doseženega napredka na področju enakosti spolov, za zagotavljanje spolnih in reproduktivnih pravic ter zdravja.

Nosilec: Ministrstvo za zunanje zadeve

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

Aktivno sodelovanje Slovenije na različnih dogodkih in mednarodnih forumih

Poročilo o izvedbi

Rezultat: nastopi predstavnikov in predstavnic Ministrstva za obrambo, Slovenske vojske na različnih dogodkih in v različnih razpravah v mednarodnih forumih (NATO Committee on Gender Perspectives – NCGP, OVSE), priključitev skupinskim izjavam v mednarodnih forumih, sodelovanje v pogajanjih pri sprejemanju odločitev v teh forumih (OZN – preprečevanje spolnega nasilja, NCGP ipd.). Udeležba na slovesni inavguraciji triletnega projekta "*Krepitev vloge žensk v Albaniji za zagotavljanje enakih možnosti*", ki se financira iz sredstev slovenskega mednarodnega razvojnega sodelovanja (oktober 2017).

Izvedba: sodelovanje slovenske predstavnice in njene namestnice iz Slovenske vojske v Natovem odboru za vidik spola (NATO Committee on Gender Perspectives - NCGP), ki spodbuja vključevanje vidika spola kot strategijo, ki celovito upošteva potrebe in izkušnje tako žensk kot moških in deklic ter dečkov pri oblikovanju, izvajanju, spremljanju in vrednotenju tako politik in programov zveze NATO ter držav članic kakor tudi vojaških operacij. V okviru dogodka Akademskega sveta za ZN na Dunaju o

femicidu je Slovenija prispevala članek o dobrih praksah na področju boja proti nasilju nad ženskami, ki je bil objavljen v ustrezni publikaciji.

Projekt "*Krepitev vloge žensk v Albaniji za zagotavljanje enakih možnosti*" izvaja slovenska NVO Forum za enakopraven razvoj (FER) v sodelovanju z albansko NVO Gender Alliance for Development Center (GADC).

Prispevek k doseganju cilja: večja ozaveščenost o pomenu uresničevanja Agende 1325 ŽMV in vključevanja vidika spola tako v mednarodne operacije in misije kakor tudi v nacionalne vojske držav članic Nato in držav članic Partnerstva za mir, kar prispeva k večji zaščiti sil in večji operativni učinkovitosti v skladu s cilji in prednostnimi nalogami zavezništva.

Projekt "*Krepitev vloge žensk v Albaniji za zagotavljanje enakih možnosti*" je usmerjen v odpravljanje neenakomerne porazdelitve moči med spoloma v eni od najmanj razvitih in najbolj odročnih občin v Albaniji. Skupini brezposelnih žensk v Puki bo poleg različnega usposabljanja omogočena kozjereja, z dobičkom od pridelave mleka in sira pa omogočena vsaj delna ekonomska neodvisnost. Po razvojni fazi projekta naj bi ženske delovale v okviru kooperative oziroma socialnega podjetja.

Nosilec: Ministrstvo za obrambo, Slovenska vojska

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST 2:

(So)organizacija različnih dogodkov

Poročilo o izvedbi

Rezultat: vodenje pobude »šampioni za enakost spolov« na Dunaju: potrditev vloge Slovenije kot pobudnice in zagovornice enakosti spolov, večje število držav, ki podpirajo enakost spolov v mednarodnih organizacijah, konkretne zaveze o tem, kako bodo člani/članice pobude »šampioni za enakost spolov« okrepili enakost spolov v instituciji, ki jo vodijo. Soorganizacija stranskega dogodka v Ženevi "*Women in Political and Economic decision making*" (oktober 2016).

Uspešna izvedba dogodka o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja ter aktivnega očetovstva.

Izvedba: vzpostavitev pobude »šampioni za enakost spolov« na Dunaju skupaj s Kostariko in ZDA (junij 2017) s slovesnim podpisovanjem zavez. K pobudi so poleg predstavnikov/predstavic držav pristopili vsi vodje mednarodnih organizacij na Dunaju (UNODC, IAEA, CTBTO, UNIDO, OVSE), ki so se tudi konkretne zavezali o tem, kako bodo okrepili enakost spolov v instituciji, ki jo vodijo.

Stalno predstavništvo je v oktobru 2016 organiziralo dogodek na veleposlaniški ravni v rezidenci stalnega predstavnika, na katerem je predstavilo projekt Mirovnega inštituta z naslovom "*Očetje in delodajalci v akciji*". Rezultati projekta so bili ob tej priložnosti predstavljeni tudi na delovni ravni, in sicer na sestanku odbora za človekovo dimenzijo OVSE s 57 sodelujočimi državami.

Prispevek k doseganju cilja: povečanje naporov za izboljšanje položaja žensk po svetu in potrditev vloge Slovenije kot zagovornice enakosti spolov in krepitve vloge žensk.

Utrditev prepoznavnosti Slovenije na področju zagotavljanja enakosti spolov pri usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja ter delitev dobrih praks in izkušenj s sodelujočimi državami

Nosilec: Ministrstvo za zunanje zadeve

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST 3:

(So)vodenje pobud (izjav ali resolucij) v okviru mednarodnih organizacij

Poročilo o izvedbi

Rezultat: Slovenija sama ali v sodelovanju s skupino držav vodi pripravo izjav ali resolucij v okviru mednarodnih organizacij. Junija 2016 je stalni predstavnik pri mednarodnih organizacijah na Dunaju prevzel vodenje mreže OVSE MenEngage. S tem je Slovenija pridobila večje možnosti vplivanja in oblikovanja stališč na tem področju in je zato pogosto vabljena k sodelovanju na dogodkih mednarodnih in nevladnih organizacij ter k deljenju svojih dobrih praks.

Izvedba: Slovenija je aktivno sodelovala v pogajanjih o resolucijah s področja enakosti spolov in krepite vlog žensk v različnih mednarodnih forumih. Prav tako je v sodelovanju s skupinami držav sodelovala pri pripravi in izvedbi skupnih izjav. V juniju 2016 je stalni predstavnik Slovenije pri mednarodnih organizacijah na Dunaju prevzel vodenje mreže OVSE (Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi) MenEngage. Cilj slednje je ozaveščanje o vlogi moških in dečkov pri doseganju enakosti spolov in še posebej o njihovi vlogi pri odpravi nasilja nad ženskami. Stalni predstavnik je od prevzema vodenja mreže podal 11 izjav ob različnih priložnostih na zasedanjih Stalnega sveta OVSE, Generalni konferenci IAEA in drugih zasedanjih. Med drugim se je njegovi izjavi ob mednarodnem dnevu žensk leta 2017 na Stalnem svetu OVSE pridružilo 46 sodelujočih držav OVSE, izjavi na zasedanju Foruma za varnostno sodelovanje pa 11 sodelujočih držav. Junija 2017 je bil stalni predstavnik eden od treh pobudnikov, skupaj s stalno predstavnico Kostarike in z. o. p. ZDA, iniciative International Gender Champions na Dunaju, novembra 2017 pa je imel na strokovnem sestanku mreže OVSE MenEngage otvoritveni nagovor, v okviru katerega je poudaril pomen vključevanja moških v prizadevanja za enakost spolov.

Prispevek k doseganju cilja: Slovenija je v okviru OVSE in drugih mednarodnih organizacij poglobila svojo prepoznavnost zaradi zavzemanja za enakost spolov in s tem povezanih tematik ter velja na Dunaju za eno najbolj aktivnih držav na večstranski ravni, še posebej glede zavzemanja pomembne vloge moških in dečkov pri doseganju enakosti spolov. Slovenija je potrdila svojo vlogo kot zagovornica enakosti spolov in krepite vloge žensk.

Nosilec: Ministrstvo za zunanje zadeve

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

UKREP:

- **zavzemanje za vključevanje slovenskih strokovnjakinj in strokovnjakov v relevantna mednarodna telesa**

AKTIVNOST:

Kandidatura slovenske strokovnjakinje v Odbor ZN za odpravo diskriminacije žensk (CEDAW) za obdobje 2017–2020

Poročilo o izvedbi

Rezultat: slovenska kandidatka ni bila izvoljena. Na volitvah 16. 6. 2016 je prejela 88 glasov, za izvolitev je bilo potrebnih 95 glasov. Za 11 mest se je potegovalo 25 kandidatov in kandidatk.

Izvedba: MZZ je prek mreže DKP (dvostranska in večstranska predstavništva) izvedlo lobiranje za podporo slovenski kandidatki.

Prispevek k doseganju cilja: povečanje naporov za izboljšanje položaja žensk po svetu in potrditev vloge Slovenije kot zagovornice enakosti spolov in krepitev vloge žensk

Nosilca: Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

II. RAZVOJNO SODELOVANJE IN HUMANITARNA POMOČ

Cilj 1:

Opolnomočenje žensk in izboljšanje njihovega socialnega in ekonomskega položaja v državah v razvoju

UKREPI:

- spodbujanje enakosti spolov in opolnomočenja žensk v državah v razvoju z javnimi razpisi za izvajanje projektov na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja.
- podpora enakosti spolov in opolnomočenja žensk v strateških in izvedbenih dokumentih na mednarodni ravni, ki vplivajo na krepitev tega področja v državah v razvoju.
- usmerjanje znatnega deleža sredstev za mednarodno razvojno sodelovanje v vsebine in projekte, ki pomembno prispevajo k opolnomočenju žensk ter izboljšanju njihovega ekonomskega in socialnega položaja.

AKTIVNOST:

Priprava nove resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju za obdobje do leta 2030, ki bo med vsebinskimi prednostnimi področji razvojnega sodelovanja RS vključevala krepitev vloge žensk in podporo enakosti spolov.

Promocija človekovih pravic žensk in deklic v zunanjih odnosih EU v skladu z oktobra 2015 sprejetim Akcijskim načrt EU na področju enakosti spolov in krepitev vloge žensk 2016–2020 (GAP2)

Prizadevanja za poudarjanje podpore enakosti spolov in krepitev vloge žensk kot ranljive družbene skupine v času humanitarnih kriz v okviru priprav na svetovni humanitarni vrh

Nadaljevanje projektov v letu 2016 in morebitna izvedba novega javnega razpisa na področju enakosti spolov in krepitev vloge žensk za leto 2017

Poročilo o izvedbi

Rezultat: (1) sprejeta Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči ter sprejete Smernice za enakost spolov in krepitev vloge žensk v mednarodnem razvojnem sodelovanju

(2) Podano prvo poročilo Slovenije v okviru Akcijskega načrta EU na področju enakosti spolov in krepitev vloge žensk 2016–2020 (GAP II)

(3) Zaveza Slovenije na svetovnem humanitarnem vrhu glede vloge žensk in deklic v okviru izvajanja humanitarne pomoči Smernice za enakost spolov iz leta 2016 upoštevajo; tudi vidik miru in varnosti.

(4) V 2016 končanih osem dvoletnih projektov (2015–2016); v 2017 se nadaljuje izvajanje osmih triletnih projektov.

Izvedba: (1) Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči je bila sprejeta v Državnem zboru 26. 9. 2017. Ministrstvo za zunanje zadeve je vzporedno z resolucijo začelo pripravljati nov Zakon o mednarodnem razvojnem sodelovanju in humanitarni pomoči ter Uredbo o

izvajanju zakona. V skladu z resolucijo mora biti v enem letu, tj. do septembra 2018, pripravljena strategija, ki bo podrobneje opredelila vsebinsko prednostno področje enakih možnosti s poudarkom na enakosti spolov ter presečni temi enakost spolov in varovanje okolja.

V letu 2016 je Ministrstvo za zunanje zadeve pripravilo Smernice za enakost spolov in krepitev vloge žensk v mednarodnem razvojnem sodelovanju, ki bodo nadgrajene in vključene v Strategijo mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, ki jo bo v letu 2018 sprejela Vlada Republike Slovenije.

(2) Glede na Agendo za trajnostni razvoj do leta 2030 je bil oktobra 2015 sprejet Akcijski načrt EU na področju enakosti spolov in krepitev vloge žensk 2016–2020 (GAP II), junija 2017 pa novo Evropsko soglasje o razvoju, ki poudarjata neizkoriščene zmožnosti žensk in deklic za uresničevanje Agende 2030. Slovenija je bila ena od 22 držav članic EU, ki je podala svoje poročilo v okviru GAP II. Ministrstvo bo v okviru poročanja tudi kot nacionalni koordinator mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči namenilo pozornost premikom v institucionalni kulturi in usmeritvam za nadaljnje izboljšave na operativni in upravljavski ravni glede vključevanja vidika enakosti spolov.

(3) Na svetovnem humanitarnem vrhu maja 2016 se je Slovenija pridružila splošnim zavezam glede osrednjih humanitarnih izzivov ter najavila svoje zaveze na področju spoštovanja mednarodnega humanitarnega prava, vloge žensk in deklic ter učinkovitejše humanitarne pomoči (priprava strategije o enakosti spolov pri mednarodnem razvojnem sodelovanju, ki bo upoštevala povezovanje vloge žensk pri vzpostavljanju miru in varnosti ter vključevanje spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v okviru zagotavljanja humanitarne pomoči).

(4) V 2016 se je končalo izvajanje osmih dvoletnih projektov o krepitev vlogi žensk in zagotavljanju dobrot otrok v skupni vrednosti 173.500 EUR. V 2017 se nadaljuje izvajanje osmih triletnih projektov, ki bodo končani v 2017, v skupni vrednosti 186.000 EUR.

V oktobru 2017 je Ministrstvo za zunanje zadeve za nevladne organizacije objavilo javni razpis za izvajanje triletnih projektov v obdobju 2018–2020 v skupni vrednosti 545.000 EUR, ki se bodo začeli izvajati v 2018. Prijavitelji vseh projektov morajo pri načrtovanju, izvedbi in evalvaciji upoštevati pristop, ki temelji na spoštovanju človekovih pravic in enakosti spolov. Poseben sklop javnega razpisa je namenjen projektu, ki spodbuja enakost spolov in krepi vlogo žensk in se bo izvajal v Podsharski Afriki, eni najmanj razvitih držav, v skupni vrednosti do 200.000 EUR.

Ministrstvo za zunanje zadeve je v letu 2017 izvedlo nakazilo prispevka v višini 10.000 EUR na račun Sklada Združenih narodov za prebivalstvo (UNFPA) v skladu z zavezo iz marca 2017 z mednarodne konference "*She decides*", ki je bila namenjena obravnavi pomanjkanja sredstev za financiranje programov spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic (SRHR) v državah v razvoju.

Prav tako je ministrstvo namenilo 20.000 EUR prostovoljnega prispevka za pripravo smernic v zvezi z enakostjo spolov v krhkih državah v okviru mreže GENDERNET (pododbor Odbora za razvojno pomoč Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj – OECD DAC), ki določa skupne pristope razvojnih deležnikov v podporo enakosti spolov in pravic žensk.

Prispevek k doseganju cilja: prispevanje k naporom mednarodne skupnosti h krepitev družbene in ekonomske vloge žensk v državah v razvoju

Nosilec: Ministrstvo za zunanje zadeve

Porabljena finančna sredstva:

Šifra projekta / šifra ukrepa	Šifra PP	Ime proračunske postavke	Ime proračun. uporabnika	Znesek za leto 2016	Znesek za leto 2017
1811-11-0006 - Krepitev vloge žensk v Albaniji za	8270	Razvojno sodelovanje in	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	30.000 EUR

zagotavljanje enakih možnosti		humanitarna pomoč			
1811-11-0006 – Z opolnomočenjem mater in otrok do boljše prihodnosti sirskih družin v Jordaniji	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	45.000 EUR
1811-11-0006 – Podporno okolje za socialno podjetništvo in turizem za ženske v Bosni in Hercegovini	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	29.959,51 EUR
1811-11-0006 - Opolnomočenje žensk v Bosni in Hercegovini	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	30.000 EUR
1811-11-0006 – Psihosocialna pomoč otrokom in opolnomočenje žensk v Bosni in Hercegovini	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	24.358,72 EUR	/
1811-11-0006 - Ženske kot nosilke pozitivnih družbenih sprememb v Črni gori	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	30.000 EUR
1811-11-0006 – Čas je za pravice žensk in enakopravnost spolov v Črni gori	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	24.943,59 EUR	/
1811-11-0006 - Enakopravna moč ženskam v Makedoniji	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	30.000 EUR
1811-11-0006 - Ekonomska krepitev žensk v regiji Vardar, Makedonija	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	25.000 EUR	/
1811-11-0006 - Ekonomsko in socialno opolnomočenje žensk na podeželju jugovzhodne Srbije	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	30.000 EUR

1811-11-0006 - Opolnomočenje žensk na trgu dela: medijska kampanja za boljše informiranje, izobraževanje in aktivnejšo vlogo žensk v Srbiji	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	25.000 EUR	/
1811-11-0006 - Izboljšanje zdravja in pogojev za življenje otrok in žensk v SV Ruandi	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	31.000 EUR	25.000 EUR
1811-17-000032, 1811-11-0006 - Večja varnost preskrbe s hrano in pitno vodo med begunskim in lokalnim prebivalstvom v Ugandi navkljub humanitarnim krizam, Uganda	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	45.000 EUR
1811-11-0006 - Opolnomočenje begunskih žensk v Ugandi - reči NE neekostim, ranljivosti in revščini	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	31.000 EUR	25.000 EUR
1811-16-000018, 1811-11-0007 - Podpora MDC Polikliniki v Kabulu	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	30.000 EUR	30.000 EUR
1811-11-0006 - S poklicnimi usposabljanji do ekonomsko in družbeno uspešnih Afganistank	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	30.000 EUR	/
1811-11-0006 - Ekonomsko in psihosocialno opolnomočenje žensk begunk v libanonskem Ein El Helwah (EEH),	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	45.000 EUR
1811-11-0007 - Moja skupnost Ein El Helwah – Psihosocialna podpora sirskim in palestinskim beguncem,	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	37.410,37 EUR	/

otrokom in ženskam v Ein El Helwah					
1811-11-0006 - Nakazilo Skladu Združenih narodov za prebivalstvo (UNFPA) v okviru "She decides", ki je namenjen naslavljanju pomanjkanja sredstev za financiranje programov spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic v državah v razvoju,	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	10.000 EUR
1811-11-0006 - Nakazilo OECD DAC GENDERNET za pripravo smernic za naslavljanje enakosti spolov v krhkih državah	8270	Razvojno sodelovanje in humanitarna pomoč	Ministrstvo za zunanje zadeve	/	20.000 EUR

III. OHRANJANJE IN IZGRADNJA MIRU

Cilj 1:

Večja vloga žensk pri zagotavljanju mednarodnega miru in varnosti ter zaščita žensk v konfliktnih situacijah

UKREP:

- vključevanje načela enakosti spolov v politike preprečevanja in reševanja konfliktov

AKTIVNOST 1:

Usposabljanje o uresničevanju vsebin Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 in vključevanju vidika spola na mednarodnih operacijah in misijah

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izvedba usposabljanja pripadnikov in pripadnic Slovenske vojske pred napotitvijo na mednarodne operacije in misije

Izvedba: Slovenska vojska v skladu z določbami Direktive načelnika Generalštaba SV za izvajanje resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov (ZN) št. 1325 in št. 1820 o ženskah, miru in varnosti (GŠSV; 511-117/2009-1 z dne 2. 12. 2009) in Akcijskega načrta Republike Slovenije za izvajanje resolucij Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti v obdobju 2010–2015 izvaja usposabljanja pripadnikov/pripadnic Slovenske vojske in civilnih funkcionalnih strokovnjakov/strokovnjakinj pred napotitvijo na mednarodne operacije in misije (Nato, EU in OZN) o

vsebinah Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 in z njo povezanih resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti (Agenda 1325 ŽMV) ter vključevanju vidika spola na mednarodnih operacijah in misijah in o pomembnosti preprečevanja in sankcioniranja spolnega nasilja v spopadih.

Prispevek k doseganju cilja: pripadniki/pripadnice Slovenske vojske so po izvedenem usposabljanju seznanjeni z vsebino Resolucije VS ZN 1325 in z njo povezanih resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti (Agenda 1325 ŽMV) ter z vključevanjem vidika spola pri svojem delu na mednarodnih operacijah in misijah. Ozaveščeni so o pomenu izvajanja Agende 1325 ŽMV in pomenu vključevanja vidika spola v svoje delo ter znajo ravnati v skladu z usmeritvami in v okviru pravil delovanja. Pri svojem delu upoštevajo družbene odnose med moškimi in ženskami ter deklicami in dečki v državi, kamor odhajajo na mednarodne operacije in misije. S tem povečajo zaščito in operativno učinkovitost lastnih sil. Pripadniki SV so prav tako seznanjeni s pomembnostjo preprečevanja in sankcioniranja spolnega nasilja v spopadih, kar prispeva k zagotavljanju mednarodnega miru in varnosti.

Nosilec: Ministrstvo za obrambo, Slovenska vojska

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST 2:

Aktivno sodelovanje Slovenije na različnih dogodkih in v različnih mednarodnih forumih

Poročilo o izvedbi

Rezultat: Slovenija je s sodelovanjem na mednarodnih dogodkih in v okviru mednarodnih organizacij utrdila svojo vlogo podpornice vključevanja vidika spola na področja, povezana z mirom in varnostjo. Aktivno je sodelovala tudi v razpravah in podprla različne pobude v zvezi z ženskami, mirom in varnostjo v zavezništvu NATO.

Izvedba: predstavniki/predstavnice Slovenije so na različnih ravneh v letih 2016 in 2017 sodelovali na številnih mednarodnih dogodkih in v razpravah v okviru OZN, NATA, OVSE in EU o področju žensk, miru in varnosti. Tradicionalno je Slovenija sodelovala na odprtih razpravah Varnostnega sveta ZN o ženskah, miru in varnosti oktobra 2016 in 2017 (ne le kot država članica, ampak tudi kot predsedujoča Mreži za človekovo varnost v obdobju junij 2016–junij 2017) in prispevala k letnemu poročilu generalnega sekretarja ZN o ženskah, miru in varnosti. Pomen vključevanja vidika spola je vključevala tudi v svoje ali skupinske izjave v Svetu ZN za človekove pravice in si prizadevala za vključevanje vidika spola v dokumente tega telesa, tudi ko je šlo za obravnavo posameznih razmer po svetu. Sodelovala je v razpravah Nata o izvajanju politike žensk, miru in varnosti ter pripadajočega akcijskega načrta. V okviru OVSE je sodelovala v politično-vojaških razpravah, med drugim je bila pobudnica skupne izjave Foruma za varnostno sodelovanje ob 8. marcu 2017, in še naprej pozivala k oblikovanju akcijskega načrta OVSE. Tvorno je sodelovala v razpravah ustreznih delovnih teles Sveta EU, tudi v Politično-varnostnem odboru, in spodbujala obravnavo tematike tudi v delovnih skupinah, ki obravnavajo regionalne vidike skupne zunanje in varnostne politike EU. Aktivno je sodelovala tudi kot članica neformalne delovne skupine EU za ženske, mir in varnost (Informal EU Task Force on Women, Peace and Security). Prispevala je tako k prenovi kazalnikov EU za izvajanje celostnega pristopa o izvajanju resolucij VS ZN 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti na ravni EU poleti 2016, kakor tudi k 3. periodičnemu poročilu o uresničevanju teh kazalnikov.

Slovenija je tudi ustanovna članica svetovne mreže nacionalnih kontaktnih točk, ki je bila ustanovljena na pobudo Španije v letu 2016. Ustanovnega zasedanja, ki je potekalo ob robu splošne razprave 71. zasedanja Generalne skupščine ZN septembra 2016 v New Yorku, se je udeležil minister za zunanje zadeve. Za kontaktno točko je minister imenoval generalno direktorico za večstransko razvojno sodelovanje in mednarodno pravo, ki je sodelovala tudi na vseh nadaljnjih srečanjih mreže (med drugim na prvem srečanju nacionalnih kontaktnih točk v Alicanteju v Španiji aprila 2017).

K uresničevanju agende o ženskah, miru in varnosti se je zavezala tudi v okviru humanitarnega vrha, ki je potekal maja 2016 v Istanbulu, Turčija.

Slovenija si je med drugim prizadevala za vključitev vidika spola v zvezi z mirom in varnostjo tudi v dokumenta, sprejeta ob ministrskem srečanju ASEM in ob vrhu Afriška unija – EU (obe srečanja sta bili novembra 2017). Vodja slovenske delegacije je tematiko vključil tudi v svoj nagovor na strokovnem srečanju o miru in varnosti.

Predstavniki/predstavnice Slovenije so bili v zvezi s tematiko o ženskah, miru in varnosti aktivni tudi na drugih dogodkih. Tako je na primer veleposlanica RS v Izraelu predstavila izkušnje Slovenije doma in v tujini pri izvajanju resolucij Varnostnega sveta ZN o ženskah, miru in varnosti na posebnem dogodka v Knesetu julija 2017.

Tematika o ženskah, miru in varnosti je bila obravnavana v okviru številnih dvostranskih srečanj (na primer s Španijo, Veliko Britanijo, Nizozemsko, Italijo, Črno goro, Švedsko in Kanado).

Ministrstvo za zunanje zadeve je v prvi polovici leta 2017 skupaj z ustreznimi vladnimi resorji (za obrambo, notranje zadeve, delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, pravosodje, zdravje in javno upravo) pripravilo Pregled uresničevanja Akcijskega načrta RS za izvajanje resolucij Varnostnega sveta ZN 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti v obdobju 2010–2015, ki ga je Vlada RS sprejela na svoji 145. redni seji dne 27. 7. 2017. Pregled, ki zajema obdobje do konca decembra 2016, je podlaga za nov akcijski načrt za obdobje 2018–2020.

Stalno predstavništvo RS pri NATO je na rednih sestankih na različnih ravneh s svojimi predstavniki aktivno sodelovalo pri pripravi izjav, poročil in akcijskih načrtov. Delovalo je tudi v neformalni skupini prijateljev resolucije VS OZN 1325, ohranjalo dvostranske stike s posebno predstavnico GS NATO za ženske, mir in varnost ter se odzivalo na vabila za sodelovanje v različnih kampanjah ozaveščanja. RS je v podporo finančnemu mehanizmu NATO za ženske, mir in varnost oktobra 2017 prispevala 5.000 EUR.

Prispevek k doseganju cilja: z aktivno podporo vključevanju vidika spola v dokumente in aktivnosti na področju miru in varnosti (ne le, ko gre za dogodke in razprave o enakosti spolov) je Slovenija pripomogla h krepitvi pomena dodane vrednosti sodelovanja žensk v prizadevanjih za mir in varnost ter k zaščiti žensk in deklic v kriznih razmerah. Slovenija je v okviru NATO prepoznana in cenjena kot aktivna zaveznica glede tematike o ženskah, miru in varnosti, krepitve vloge žensk ter enakih možnosti. Slovenija je z aktivnim sodelovanjem pri ozaveščanju prispevala k javni podobi NATO kot organizacije, ki tem vprašanjem namenja veliko pozornosti.

Nosilec: Ministrstvo za zunanje zadeve

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

Aktivno sodelovanje Slovenije na različnih dogodkih in mednarodnih forumih

Poročilo o izvedbi

Rezultat: Slovenska vojska je sodelovala na različnih dogodkih in v različnih razpravah v mednarodnih forumih, se priključila skupinskim izjavam in sodelovala v pogajanjih.

Izvedba: nastopi Ministrstva za obrambo, Slovenske vojske na različnih dogodkih in v različnih razpravah v mednarodnih forumih (Nato NCGP, OVSE), priključitev skupinskim izjavam v mednarodnih forumih, sodelovanje v pogajanjih pri sprejemanju odločitev v teh forumih (OZN – preprečevanje spolnega nasilja, NCGP ipd). Sodelovanje predstavnice Slovenske vojske in njene namestnice v Natovem odboru za vidik spola (NATO Committee on Gender Perspectives - NCGP), ki spodbuja vključevanje vidika spola kot strategijo, ki celovito upošteva potrebe in izkušnje tako žensk kot moških

ter deklic ter dečkov pri oblikovanju, izvajanju, spremljanju in vrednotenju tako politik in programov zveze Nato ter držav članic kakor tudi vojaških operacij.

Prispevek k doseganju ciljev: večja ozaveščenost o pomenu uresničevanja Agende 1325 ŽMV in vključevanju vidika spola – NCGP svetuje Vojaškemu odboru Nata (NATO Military Committee), ki je najvišji vojaški organ zveze Nato (sestavljajo ga višji častniki, vojaški predstavniki iz vseh držav članic zveze Nato) glede vprašanj, povezanih z vključevanjem vidika spola tako v mednarodne operacije in misije kakor tudi v vojske držav članic Nato in držav članic Partnerstva za mir ter s tem prispeva k večji zaščiti sil in večji operativni učinkovitosti v skladu s cilji in prednostnimi nalogami zavezništva.

Nosilec: Ministrstvo za obrambo, Slovenska vojska

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST 3:

(So)organizacija dogodkov in (so)vodenje pobud v okviru mednarodnih organizacij

Poročilo o izvedbi

Rezultat: organizacija fotografske razstave ob 25. obletnici RS o slovenski krepitvi vloge žensk v varnostnih strukturah doma in v tujini ter vodenje pobude za skupno izjavo mreže MenEngage na Forumu OVSE za varnostno sodelovanje ob 8. marcu 2017.

Izvedba: Stalno predstavništvo RS pri NATO je 22. septembra 2016 ob 25. obletnici samostojnosti RS opozorilo tudi na 25 let slovenske krepitve vloge žensk v varnostnih strukturah tako v Sloveniji kot v tujini. Ob tej priložnosti je organiziralo fotografsko razstavo, ki je prikazovala pripadnice slovenskih varnostnih struktur v različnih položajih: izvajanje bojnih in poveljniških nalog v bojnem okolju, sodelovanje pri vajah in usposabljanjih, pomoč migrantom/migrantkam in beguncem/begunkam, sodelovanje z lokalnim prebivalstvom na območjih operacij, sodelovanje pri pokonfliktni obnovi in rekonstrukciji ter opravljanje odločevalnih in vodstvenih nalog. Stalni predstavnik RS pri OZN, OVSE in drugih mednarodnih organizacijah na Dunaju je v okviru vodenja pobude MenEngage predlagal izjavo na Forumu OVSE za varnostno sodelovanje ob mednarodnem dnevu žensk 2017. Izjavi se je pridružilo 11 držav.

Prispevek k doseganju cilja: razstava je bila priložnost za predstavitev slovenskih aktivnosti in dosežkov na področju enakosti spolov in krepitve vloge žensk ter slovenski prispevek k ozaveščanju o načelih resolucije VS OZN 1325 o ženskah, miru in varnosti v okviru NATO. Z organizacijo razstave v okviru Nata in izjavo ob mednarodnem dnevu žensk v okviru Forumu OVSE za varnostno sodelovanje je Slovenija prispevala k nadaljnji krepitvi ozaveščanja o načelih resolucij Varnostnega sveta ZN o ženskah, miru in varnosti v okviru obeh organizacij.

Nosilec: Ministrstvo za zunanje zadeve

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST (dodatna):

Nadaljnje in stalno zagotavljanje strokovno usposobljene strukture/mreže svetovalcev in svetovalk za vidik spola v vseh poveljstvih in enotah Slovenske vojske (PE SV)

Zagotoviti tudi delovanje koordinatorice in namestnice za enake možnosti žensk in moških na MORS.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: zagotavljanje strokovno usposobljene strukture/mreže svetovalcev in svetovalk za vidik spola v vseh poveljstvih in enotah Slovenske vojske (PE SV) tako z izobraževanjem ter usposabljanjem obstoječih svetovalcev/svetovalk za vidik spola kot z napotitvijo novih pripadnikov/pripadnic SV na ustrezna usposabljanja in izobraževanja (tako v SV kot v tujini).

Izvedba: vzpostavljanje usposobljene strukture svetovalcev/svetovalk za vidik spola v okviru Slovenske vojske. Postavitev koordinatorice in njene namestnice za enake možnosti žensk in moških na MORS. Pripadnike/pripadnice PE SV usposablja in izobražuje šest (6) usposobljenih svetovalcev/svetovalk za vidik spola. Svetovalci/svetovalke za vidik spola se usposablajo na strokovno priznanih usposabljanjih v okviru Nata (v nordijskem centru za vidik spola v vojaških operacijah – NCGM – na Švedskem in v regionalnem centru za usposabljanje v RACVIAC-u, Hrvaška) in EU (na Evropski akademiji za varnost in obrambo – ESDC).

Prispevek k doseganju cilja: v okviru SV in MORS so pripadniki/pripadnice seznanjeni s pomenom uresničevanja Agende 1325 ŽMV in vključevanja vidika spola v delo doma in na mednarodnih operacijah in misijah. SV in MORS sta seznanjena s pomembnostjo preprečevanja in sankcioniranja spolnega nasilja v spopadih, kar posledično vpliva na trajnost zagotavljanja mednarodnega miru in varnosti. Poveljniška in podporna struktura se zavedata svoje pomembne vloge pri zavzemanju in podpori uresničevanju Agende 1325 ŽMV in vključevanju vidika spola v delo poveljstev in enot Slovenske vojske.

Nosilec: Ministrstvo za obrambo, Slovenska vojska

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST (dodatna):

Izobraževanje podčastnikov/podčastnic ter častnikov/častnic v okviru vojaškega izobraževanja na Centru vojaških šol in v tujini o vsebinah človekovih pravic, načelu enakosti spolov, Resoluciji Varnostnega sveta Združenih narodov 1325 in z njo povezanih resolucijah VS ZN o ženskah, miru in varnosti (Agenda 1325 ŽMV) ter o vključevanju vidika spola na mednarodnih operacijah in misijah in o pomenu preprečevanja ter sankcioniranja spolnega nasilja v spopadih

Poročilo o izvedbi

Rezultat: večja ozaveščenost in seznanjenost s pomenom načela enakosti spolov za zagotavljanje in uresničevanje človekovih pravic, z vsebino Resolucije VS ZN 1325 in z njo povezanih resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti (Agenda 1325 ŽMV) ter s pomenom vključevanja vidika spola pri svojem delu doma in na mednarodnih operacijah in misijah

Izvedba: izvedba rednih izobraževanj pripadnikov podčastniške in častniške strukture Slovenske vojske na Centru vojaških šol in v tujini

Prispevek k doseganju cilja: pripadniki/pripadnice podčastniške in častniške strukture Slovenske vojske so po izvedenem izobraževanju seznanjeni s pomenom načela enakosti spolov za zagotavljanje in uresničevanje človekovih pravic, z vsebino Resolucije VS ZN 1325 in z njo povezanih resolucij VS ZN o ženskah, miru in varnosti (Agenda 1325 ŽMV) ter s pomenom vključevanja vidika spola pri svojem delu doma in na mednarodnih operacijah in misijah. Ozaveščeni so o pomenu podčastniške in častniške

linije vodenja in poveljevanja pri zavzemanju in podpori za uresničevanje Agende 1325 ŽMV in vključevanje vidika spola v delo poveljstev in enot Slovenske vojske.

Pripadniki/pripadnice podčastniške in častniške strukture Slovenske vojske so prav tako seznanjeni s pomembnostjo preprečevanja in sankcioniranja spolnega nasilja v spopadih, kar vpliva na zagotavljanje mednarodnega miru in varnosti.

Nosilec: Ministrstvo za obrambo, Slovenska vojska

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST (dodatna):

Izdelava dokumenta o ravnanju pripadnikov SV z begunci in migranti z vključitvijo vidika spola na podlagi Resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov 1325

Poročilo o izvedbi

Rezultat: izdelava dokumenta, v katerem je bilo opredeljeno ravnanje z begunci in migranti z vključitvijo vidika spola v delo pripadnikov/pripadnic Slovenske vojske.

Izvedba: Slovenska vojska je bila ena od prvih, ki je prepoznala povezanost Resolucije VS ZN 1325 z begunsko in migrantsko problematiko. Na GŠSV je bil izdelan dokument, v katerem je bilo opredeljeno ravnanje z begunci in migranti z vključitvijo vidika spola v delo pripadnikov SV, pri tem pa je bil cilj tudi uresničevanje Resolucije VS ZN 1325.

Prispevek k doseganju cilja: Izkušnja SV je pokazala dobro sodelovanje z drugimi pristojnimi inštitucijami (Policijo idr.) in usposobljenost pripadnikov SV, ki se je izkazala z uspešno opravljenimi nalogami z vključitvijo vidika spola.

Nosilec: Ministrstvo za obrambo, Slovenska vojska

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

UKREP:

- večja vključenost žensk v mednarodne operacije in misije za ohranjanje ter izgradnjo miru in v postopke odločanja ter ukrepanja

AKTIVNOST 1:

Zagotavljati vključevanje žensk v mednarodne operacije in misije s ciljem povečati operativno učinkovitost in zaščito lastnih sil ter prispevati k vključevanju in opolnomočenju lokalnih žensk. Spodbujanje sodelovanja pripadnic SV v mednarodnih operacijah in misijah je del kadrovske strategije vključevanja vidika spola.

Poročilo o izvedbi

Rezultat: v procesu načrtovanja je pozornost usmerjena v zagotavljanje vključevanja obeh spolov na mednarodne operacije in misije; še posebej je pozornost namenjena vključevanju žensk na dolžnosti, kjer je zaradi uspešnega izvajanja nalog in uresničevanja Resolucije VS ZN 1325 treba zagotavljati prisotnost ženskih pripadnic v sestavi mednarodnih operacij in misij.

Izvedba: Slovenska vojska redno zagotavlja napotitve pripadnikov in pripadnic v MOM že 20 let, še posebej z napotitvijo pripadnic SV na dolžnosti, kjer sta vidik spola in uresničevanje Resolucije VS ZN 1325 ključnega pomena (primer LMT KFOR). SV si prizadeva za večjo vključenost žensk v MOM tudi s promocijskimi dejavnostmi in ozaveščanjem javnosti o vlogi žensk v SV ter spodbuja k vključevanju pripadnic SV v MOM. Tako je bil na primer v ta namen v oktobrski številki leta 2016 revije Slovenska vojska s ciljem ozaveščanja strokovne in širše javnosti objavljen intervju s svetovalko za vidik spola v Generalštabu SV z naslovom »Za doseganje operativne učinkovitosti je vključevanje vidika spola bistvenega pomena«. Leta 2016 je bil delež pripadnic Slovenske vojske v mednarodni operacijah in misijah 9,55 %. Leta 2017 je slovenska majorka postala prva ženska poveljnica kontingenta v silah Združenih narodov v Libanonu (misija UNIFIL).

Prispevek k doseganju cilja: z zagotavljanjem po spolu mešanih skupin se poveča operativna učinkovitost sil. Z vključevanjem ženskih pripadnic v mednarodne operacije in misije, še posebej z razporejanjem na dolžnosti, kjer so pripadniki v stiku z lokalnim prebivalstvom, prispeva k vključevanju in krepitvi vloge lokalnih žensk. Na ta način se prispeva k uresničevanju Agende 1325 ŽMV in tudi zaščiti žensk ter otrok. Prav tako se z izvajanjem usposabljanj za pripadnice in pripadnike tujih varnostnih sil (na primer računalniškega tečaja za pripadnice afganistanskih oboroženih sil v okviru VNKON v Afganistanu) prispeva k vključevanju in krepitvi vloge lokalnih žensk, pripadnic varnostnih sil, in k uresničevanju Agende 1325 ŽMV ter zaščiti žensk in otrok.

Nosilec: Ministrstvo za obrambo, Slovenska vojska

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST 2:

Aktivno zavzemanje za večjo vključenost žensk v mednarodne operacije in misije ter postopke odločanja in ukrepanja

Poročilo o izvedbi

Rezultat: nadaljevanje podpore Slovenije za večjo vključenost žensk pri prizadevanjih za mir in varnost (tako pri preprečevanju in reševanju sporov, vključno v mednarodnih operacijah in misijah, kakor tudi pri postopkih odločanja in ukrepanja) na številnih dogodkih in v razpravah v okviru mednarodnih organizacij.

Izvedba: gre za aktivnost, ki je tesno povezana z drugimi aktivnostmi v okviru tega (8.) poglavja, še posebej pa z aktivnostjo 2 prvega ukrepa pod točko III (ohranjanje in izgradnja miru). Tako se je Slovenija zavzemala za večjo vključenost žensk tako v svojih ali skupnih izjavah v okviru mednarodnih organizacij (OZN, Nato, OVSE in EU) kakor tudi pri pogajanjih za oblikovanje nekaterih dokumentov teh organizacij, predvsem v okviru Nata in EU. V okviru pogajanj o resoluciji Sveta ZN za človekove pravice o stanju človekovih pravic v Siriji (marca 2016) je pobudnica vključitve poziva za vključitev žensk v prizadevanja za politično ureditev razmer v tej državi v besedilo dokumenta.

Pri poudarjanju pomena vloge žensk (enakovrednega upoštevanja njihovih veščin in sposobnosti ter, kadar je to ustrezno, prednosti pri stikih z lokalnim prebivalstvom, še posebej ženskami) smo poudarjali tudi pomen odprave ovir za enakovredno sodelovanje žensk. Za to se je zavzemala tudi v okviru prenove kazalnikov EU za celostni pristop o izvajanju resolucij VS ZN 1325 in 1820 o ženskah, miru in varnosti na ravni EU.

Slovenija ima svojo članico v novoustanovljeni Mreži mediatorok v Sredozemlju (ustanovno zasedanje je bilo konec oktobra 2017 v Rimu).

Prispevek k doseganju cilja: s podporo večjemu vključevanju žensk v prizadevanja za mir in varnost je Slovenija prispevala ne le k enakovrednejši vlogi žensk v teh prizadevanjih, ampak tudi k bolj učinkovitim

prizadevanjem za mir in varnost nasploh in k zaščiti celotnega prebivalstva (ne le žensk) na območjih, kjer mednarodne operacije in misije potekajo.

Nosilec: Ministrstvo za zunanje zadeve

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

UKREP:

- **preprečevanje spolnega nasilja nad deklicami in ženskami ter njihova zaščita med oboroženim spopadom in po njem**

AKTIVNOST 1:

Aktivno sodelovanje Slovenije v razpravah za odpravo spolnega nasilja v spopadih in zaščito žensk in deklic med oboroženim spopadom in po njem

Poročilo o izvedbi

Rezultat: Slovenija je tako kot pri prejšnjih dveh ukrepih sodelovala v številnih razpravah, tudi ko je šlo za preprečevanje in odpravo spolnega nasilja v spopadih, predvsem pa za zaščito žensk in deklic med oboroženim spopadom in po njem.

Izvedba: pomen preprečevanja spolnega nasilja v spopadih in zaščite žensk in deklic med oboroženim spopadom in po njem je Slovenija vključevala v zgoraj omenjene aktivnosti (pod prejšnje ukrepe).

Glede preprečevanja spolnega nasilja v spopadih je bila še posebej aktivna v okviru EU (sodelovanje v razpravah o dokumentu EU na tem področju), ki potekajo v okviru Politično-varnostnega odbora in drugih ustreznih delovnih telesih Sveta EU na področju skupne zunanje in varnostne politike.

Pomen zaščite žensk in deklic med oboroženim spopadom in po njem so predstavniki Slovenije poleg omenjenega v aktivnosti 2 prvega ukrepa pod točko III (Ohranjanje in izgradnja miru) poudarjali predvsem v okviru razprav Sveta ZN za človekove pravice na njegovih rednih zasedanjih in zasedanjih Univerzalnega periodičnega pregleda. Tako je Slovenija opozorila na zaščito žensk in deklic v okviru razprav o stanju človekovih pravic v južnem Sudanu, Siera Leoneju, Siriji, Sudanu in Ugandi.

Čeprav spolno izkoriščanje in zlorabe s strani pripadnikov mednarodnih operacij in misij ne spada v sklop spolnega nasilja v spopadu, velja omeniti, da se je Slovenija kot država, ki prispeva svoje pripadnike in pripadnice v mednarodne operacije in misije, pridružila pobudi o ustrezni obravnavi tovrstnega izkoriščanja in zlorab. Dogodek ob predstavitvi pobude je potekal ob robu splošne razprave 72. zasedanja Generalne skupščine ZN septembra 2017 v New Yorku.

Prispevek k doseganju cilja: zaščita žensk in deklic ter preprečevanje spolnega nasilja v spopadih je pomembno za učinkovito obnovo skupnosti po končanju spopada. Prizadevanja Slovenije so prispevala k doseganju tega cilja in h krepitvi prepričanja o pomenu načela enakosti spolov.

Nosilec: Ministrstvo za zunanje zadeve

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva

AKTIVNOST 2:

(So)organizacija dogodkov in (so)vodenje pobud v okviru mednarodnih organizacij

Poročilo o izvedbi

Zaradi številnih drugih aktivnosti na področju krepitev vloge žensk ter žensk, miru in varnosti (glej zgoraj) ministrstvo ali katero od diplomatsko-konzularnih predstavništev ni (so)organiziralo dogodkov ali (so)vodilo pobud v okviru mednarodnih organizacij, ki bi bile namenjene izključno preprečevanju spolnega nasilja v spopadih ali zaščiti žensk in deklic med oboroženim spopadom in po njem. Je pa bila Slovenija aktivna pri podpori pobud drugih držav.

Nosilec: Ministrstvo za zunanje zadeve

Porabljena finančna sredstva:

Redno delo ministrstva